

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL XX, NR. 207

<http://apostolul.slineamt.ro>

februarie
2018

Cerem ca sistemul de învățământ din România să funcționeze normal

• Conferința de presă a Sindicatului din Învățământ Neamț

Luni, 5 februarie a. c., la sediul Sindicatului din Învățământ Neamț, a avut loc o conferință de presă la care au participat dl. Gabriel Ploscă, președintele Sindicatului din Învățământ Neamț, d-na. Gabriela Gri-gore, secretar general al Sindicatului și dl. Ciprian Murariu, vicepreședinte al Sindicatului și lider al zonei Târgu Neamț. Prezentăm în continuare textul prescurtat al acestei întâlniri cu gazetari din presa nemțeană, cărora le mulțumim pentru dialog și corectitudine. (Red.)

lege ar trebui să primim minim 6% din produsul intern brut. Aș mai vrea să menționez că, pentru educație, în Uniunea Europeană, media este de 5,5% din PIB.

Să vedem care sunt consecințele acestei subfinanțări: în primul rând, costul standard – adică acea cheltuielă pentru pregătirea unui elev – este unul nerealist. De ce? Pentru că el este elaborat prost. Cum se procedează practic? După ce s-au stabilit alte priorități pentru bugetul de stat, suma care rămâne merge către Ministerul Educației, iar în birourile acestui minister, contabilizește, pur și simplu, se împarte suma care este la dispoziție la numărul de elevi. Și în funcție de nivelul de învățământ

se scoate, scurt, costul standard, neținându-se seama de faptul că lucrurile nu stau la fel în toate județele, că fiecare județ are specificul lui. Și de aici începe marea problemă a faptului că nu ne putem încadra în buget, ceea ce face ca salariile noastre să stea mereu sub semnul întrebării. Anul acesta, mai mult decât până acum, se anunță că nu se vor mai face rectificări de buget. Ori speranța noastră de a ne lua salariile era tocmai în aceste rectificări de buget. Începeam să facem lobby, începeau proteste, până când obțineam sumele necesare pentru salarii până la

Gabriel Ploscă: Scopul acestei conferințe este de a informa opinia publică despre situația gravă din sistemul de învățământ, o situație determinată în primul rând de o subfinanțare cronică. Vorbesc despre subfinanțarea cronică pentru că de zece ani încoace, an de an, sistemul

de învățământ nu a primit banii necesari pentru a funcționa la parametri normali. Și în acest an lucrurile se repetă, iată că în bugetul pe 2018 avem o alocație, de la bugetul mare al statului, de 2,9%, în condițiile în care învățământul este considerat în România o prioritate națională și prin

Red.

(continuare în pag. 2)

Aportul dascălilor nemțeni la unirea Basarabiei cu România

Moto: „Nu putem concepe existența poporului român fără Nistru” (I. I. C. Brătianu)

Acum când aniversăm 100 de ani de la Marea și Dreapta Unire, a tuturor românilor, se cuvine să rememorăm și să cinstim, după dreptate și bunăvoință, faptele înaintașilor trăitori la poalele Ceahlăului,

contribuția acestora la marele act istoric de acum un secol.

Stau mărturie, în sensul celor arătate, activitatea așezămintelor monastice întemeiate pe teritoriul fostului ținut Neamț, unde s-au născut

mari oameni de cultură precum Creangă, Conta și mulți alții, în special a mănăstirilor Neamț și Bistrița, prin răspândirea creațiilor religioase și istorice de aici, în tot spațiul românesc, european și chiar mondial. Prin aceasta se confirmă, fără a exagera, modesta contribuție a acestui județ, prin instituțiile sale religioase dar și laice, a oamenilor de cultură „plămădiți” în pământul acestor meleaguri, plin de istorie și legendă, numit „Elveția Țerii Românești”.

La loc de cinste, așa cum vom demonstra în rândurile ce urmează stă mărturie contribuția dascălilor din această parte de țară la susținerea și realizarea Unirii Basarabiei cu România.

În această luptă, în orientarea și pregătirea ei, alături de fruntașii transilvăneni refugiați în Regat, din rândul cărora s-a detașat Onisifor Ghibu, care a procurat o tipografie cu litere latine editând și ziarul „Ardealul”, au tipărit abecedare și cărți în limba română la care au contribuit și dascălii nemțeni. Când, spre sfârșitul anului 1917 s-a declanșat asaltul final pentru Unirea Basarabiei, învățătorii nemțeni ca Leon Mrejeriu,

Prof. Gheorghe RADU

(continuare în pag. 4)

Sala în care s-a semnat actul unirii cu Țara-Mamă

Ultima oră:

FSLI începe protestele

Federația Sindicatelor Libere din Învățământ va picheta Ministerul Muncii miercuri, între orele 13.00 – 15.00 și joi, între orele 10.00 – 14.00.

Decizia a fost luată după ce federația noastră a trimis memorii cu problemele din sistemul de educație către

Comunicat de presă 19.02.2018

(continuare în pag. 3)

Anda-Louise Bogza,
un simbol al
cântului românesc pe scenele internaționale,
din nou
la Piatra-Neamț

Pag. 6-7

„Să ne uităm
în noi înșine și
să schimbăm
lucrurile care
nu ne plac”

• Interviu
cu dl. profesor
Dan ȚARDEA

Pag. 8

Cerem ca sistemul de învățământ din România să funcționeze normal

(urmărire din pag. 1)

S fârșitul anului. Asta se întâmplă până în momentul de față. Prin Federația Sindicatelor Libere din Învățământ, noi am cerut în repetate rânduri, fie să se renunțe la costul standard, ca mijloc de repartizare a alocațiilor bugetare, fie acestuia să i se aplice niște factori de corecție adecvați, care să apropie costul standard de nevoile financiare reale din sistemul de învățământ. Datorită acestui cost standard mincinos, de multe ori este pusă în dificultate funcționarea unităților de învățământ și, categoric, scade și calitatea actului educațional. Drept care, s-au încercat, și în județul Neamț, fel și fel de soluții fanteziste pentru a ne înscrie în alocațiile bugetare – tip reducerea personalului angajat, comasări de unități școlare... Desigur că am avut mai multe intervenții la nivelul Inspectoratului Școlar și vreau să informez că, în momentul de față, în județul Neamț nu avem comasări de unități școlare. Vor fi probabil comasări de clase, dar numai acolo unde aceste clase funcționează cu numărul de preșcolari sau numărul de elevi sub numărul minim prevăzut în Legea Educației. Poate că a fost puțin mai ușor în Neamț și datorită faptului că acum trei sau patru ani noi am avut probleme mari de reduceri de posturi, reduceri dure, și nu era cazul să plătim încă o dată. Vreau să spun că la nivel național, pe normative – singurele în vigoare în momentul de față – adică acelea din 1999, există un deficit de 20.000 de posturi pe personal didactic auxiliar și pe nedidactic. În repetate rânduri Federația noastră a cerut să se elaboreze noi normative de personal, dar nici până în momentul acesta nu am reușit, deși miniștri au fost, au promis, și noi am rămas tot cu problemele nerezolvate. Însă acum nemulțumirea cea mai mare este legată de Legea 153, adică Legea salarizării unitare. Și trebuie

s-o spun din capul locului, numai unitară nu este această făcătură, din moment ce, prin salariile stabilite acolo, cei care aveau salarii mari o să le aibă și mai mari, iar cei cu salariile mici o să le aibă cel mult la fel de mici. Ne nemulțumește, în primul rând faptul că, pe o grilă de la 1 la 12, coeficienții de ierarhizare pentru cei care lucrează în învățământ sunt cuprinși între 1,64 și 2,76. Deci, suntem în treimea inferioară a acestei grile de salarizare. Se știe faptul că salariul cel mai mare, coeficientul de ierarhizare 12, îl are președintele țării. Iar dacă privim și la ceea ce se găsește în grilă deasupra celor care lucrează în învățământ, nemulțumirile noastre sunt și mai dureroase. Nu vorbesc de sănătate. Sănătatea trebuie să aibă salarii suficiente, și chiar prin legea aceasta a salarizării, care face anumite lucruri bune pentru sistemul de sănătate, tot nu sunt suficiente. Nu cred că se va rezolva exodul medicilor și al asistentelor dar, vreau să vorbim, în principal, de exodul creierelor. Pentru că am început să asistăm și la exodul profesorilor, care pleacă spre alte domenii de activitate – aici sau afară – pentru un salariu mai bun. Este foarte greu, pentru colegii debutanți, să trăiască din ceea ce oferă statul român. Gândiți-vă la o familie de profesori tineri, debutanți, care locuiește în altă localitate decât părinții... Dacă mai au și copii, nu se pot descurca nicidecum cu salariile de mizerie primite. Acesta este și motivul pentru care tinerii dotați pentru sistemul de învățământ nu mai vin, din capul locului, către sistemul de învățământ. Și atunci vedem că profesori cu o formare inițială foarte bună, cu o experiență valoroasă, ies încet-încet din sistem. Cu cine mai facem învățământ performant în această situație? Cu cei care vin în învățământ numai pentru că nu au o altă posibilitate? Nu, învățământul cere implicare, cere dăruire. Dacă lucrurile astea nu există, nici rezultatele nu vor fi pe măsură și, catego-

ric, nu putem vorbi despre un învățământ performant, așa cum ne-am dori să-l avem.

Sigur, trecând peste acești coeficienți de ierarhizare jignitori pentru cei care lucrează în învățământ, mai asistăm acum și la anumite probleme generate de trecerea contribuțiilor de la angajator la angajat. Nu putem să spunem că, de la 1 ianua-

parte, este mâncată de această creștere a contribuțiilor. Dar ar trebui să aduc în discuție și inflația. Aș da un singur exemplu: cu cât a crescut într-o lună și jumătate litrul de carburant? Ori, creșterea litrului de carburant, provoacă un lanț de alte creșteri, și atunci, probabil, o să constatăm că, de fapt, în buzunar nu avem nicio creștere reală. Pentru că și acest

rie, avem salarii pentru personalul didactic și didactic auxiliar mai mici decât la 31 decembrie 2018; avem și ceva creșteri. Problema este la personalul nedidactic încadrat cu fracțiuni de normă – cu jumătate de normă, sau cu sfert de normă, care vor plăti contribuțiile la nivelul salariului minim, adică acela care este plătit pentru o normă întreagă. În condițiile acestea, la cei care sunt angajați cu jumătate de normă, și primeau în jur de 500 lei net, în momentul de față primesc cam la jumătate de acasă. Vi se pare poate de domeniul fanteziei, dar așa stau lucrurile. Desigur că am luat atitudine în mass-media și sunt deja semnale că se încearcă să se rezolve această situație, dar de ce oare a trebuit să aplicăm aceste modificări ale Codului Fiscal fără să vedem consecințele și să punem oamenii în astfel de situații? O să întrebați – totuși sunt creșteri, nu? Păi noi anunțăm o creștere de 25% de la 1 ianuarie. Și iată că toată această creștere, în cea mai mare

puțin de care v-am vorbit va fi mâncată de inflație. În ceea ce ne privește, în cazul în care în județul Neamț se vor face disponibilizări sau comasări eludându-se legea, categoric că o să avem acțiuni de protest și acțiuni în instanță. În principal, acestea sunt problemele, dar mai avem și altele, despre care aș dori să vă vorbească colegii mei.

Gabriela Grigore: Este bine știut că, în ultimii 10 ani, am fost puși în situația de a ne câștiga drepturile salariale în instanță. Am purtat acțiuni în justiție prin care am câștigat diferențe salariale neacordate datorită neaplicării unei legi, Legea 221 din anul 2008, apoi aceste drepturi salariale câștigate și plătite eșalonat au dus la declanșarea unor alte acțiuni în justiție prin care am cerut dobânzile legale la acele sume eșalonate, dobânzi pentru care avem hotărâri judecătorești definitive încă din anul 2015. Unele pentru o anumită perioadă din 2015, unele pentru alte perioade, din 2016, altele din 2017. Ce ne nemulțumește? Ne

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

O nouă ediție reușită a Zilelor Clasei de Actorie

Î ntre 20 și 23 ianuarie, în organizarea Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț, prin Școala Populară de Artă Piatra-Neamț, s-au desfășurat ZILELE CLASEI DE ACTORIE, ajunse la ediție a X-a. Proiectul, coordonat de actrița Maria Hibovski, a cuprins opt spectacole prezentate la Căminul Cultural Ștefan cel Mare, Căminul Cultural Zănești și în sala „Calistrat Hogaș” a Consiliului Județean.

Au fost prezentate spectacolele „Lăcomia lui Kasim”, după un text din basmele din „1001 de nopți”, „Lenea lupului”, după Ștefan Lenkisch, „Babilonia prostiei”, după Bogdan Ulmu, precum și spectacolul „În țara lui Mură-n Gură”, după Nina Cassian, texte valoroase din atât de dificila dramaturgie pentru copii.

Carmen Nastasă, directoarea Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare”: „Aflată mai mereu la limita dintre joacă și școală, dintre imaginar și realitate, activitatea clasei de actorie reprezintă o mare atracție pentru copiii de toate vârstele, care învață și explorează aici lucruri deosebite. Îi felicit pe toți pentru munca și efortul depuse alături de profesora lor și le doresc mult succes în continuare!”

Gabriela Livescu a lansat „Pasărea Paradis”

Pe 25 ianuarie 2018, în sala Cupola, Biblioteca Județeană „G.T Kirileanu” Neamț, împreună cu Reprezentanța Neamț din Filiala Iași a U.S.R. și Societatea Scriitorilor din județul Neamț, au întreprins lansarea cărții „Pasărea Paradis. Poeme la capăt de cer” de Gabriela Livescu, apariție recentă a Editurii Timpul din Iași. Manifestarea i-a avut ca invitați pe scriitorii Cassian Maria Spiridon, directorul Editurii Timpul din Iași, Ioan Holban, Ștefan Mitroi, Emilian Marcu, Raluca Naclad, Constantin Tomșa, Emil Nicolae, Lucian Strochi și Dan Iacob.

„Pasărea Paradis” e o carte despre poezie și lumea pe care încearcă să o (re)formeze... Poemele se construiesc pe nuclee tensionale care nu izbucnesc

Cerem ca sistemul de învățământ din România să funcționeze normal

n emulțumește faptul că, deși avem aceste hotărâri judecătorești definitive, noi nici în momentul acesta nu am intrat în posesia banilor pentru aceste dobânzi, ba mai mult decât atât, anul acesta, prin ordonanța 90, ni se spune că acești bani vor veni pe filiera Ministerului Educației – Inspectorat Școlar – Unitate Școlară din bugetul centralizat al statului, dar eşalonarea se face începând cu anul 2018, cu un procent de 5%. Ni se pare incorect să intrăm în plată, anul acesta, cu 5% din valoarea acestor titluri executorii deoarece, conform eşalonării pentru care au existat acte normative, noi ar fi trebuit ca acum – cel puțin sindicatul din Neamț – să intrăm cu o plată de 40% a acestor hotărâri judecătorești. Lucru care ne nemulțumește, ba mai mult decât atât, în bugetul centralizat de anul acesta nu am identificat sumele prevăzute pentru plata acestor hotărâri judecătorești.

Și atunci, întrebarea noastră este: până când această stare de amânare, până când această atitudine de nesocotire și sfidare a prevederilor legii? Și spun asta cu atât mai mult cu cât pentru anul 2015 aveam prevedere legală Ordonanța 57, pentru anul 2016 aveam prevedere legală Ordonanța 99, iar anul acesta apare ordonanța 90, care ne trimite înapoi ca și cum celelalte acte normative nu și mai au rostul, ne trimite și ne spune că anul acesta abia vom intra în plată cu 5% din aceste sume, care sunt suficiente de importante.

O nemulțumire gravă a noastră este că sistemul nevoiți, să declanșăm acțiuni în justiție pentru a ne câștiga drepturi ignorate de guverne, indiferent din care culoare politică au fost și s-au perindat pe la conducerea țării.

În anul acesta am deschis acțiuni în instanță, sau suntem pe punctul de a deschide acțiuni în justiție, prin care să solicităm diferențele de sporuri și indemnizații începând cu ianuarie 2017, sporuri și indemnizații care ne-au fost calculate la nivelul salariului din decembrie 2016, deși noi, din ianuarie 2017, beneficiam de o creștere a salariilor de bază cu 15%. Dacă am avut creștere salarială de 15% începând cu ianuarie 2017, de ce sporurile și indemnizațiile aferente acestui salariu de bază au fost calculate la nivelul lui 2016? Ne ducem în instanță, să ne spună angajatorul care a fost motivul pentru care, iată, iarăși ne-au furat la salarii!

Ciprian Murariu: Recent a fost adoptată o hotărâre de guvern cu privire la Regulamentul de acordare a sporurilor privind condiții periculoase. Acest Regulament care dezavantajează personalul

din învățământ nu a fost discutat în comisiile de dialog social, nici avizat.

Gabriel Ploscă: Am crezut foarte mult în dialogul social, chiar dacă este o cale mai anevoioasă – dar aveam încredere în dialog – și iată că, deși s-a mărit numărul de portofolii în actualul Guvern, constatăm că Ministerul Consultării Publice a dispărut. A rămas numai o direcție pe unde, pe la Ministerul Muncii. Iată ce preț pun guvernării pe dialogul social! Și atunci nu ne rămâne decât să recurgem la formele legale de protest pe care le avem. Doresc să vă aduc la cunoștință că în urmă cu câteva zile, Colegiul Național al Liderilor sindicatelor libere din învățământ a hotărât să înainteze noului ministru o listă de probleme. Repede, deoarece la învățământ e o problemă, pentru că nici nu apucăm să aducem ceva la cunoștință unui ministru că se și schimbă ministrul. Ei, de data aceasta nu o să mai avem răbdare până o să se schimbe și ministrul acesta și dăm un ultimatum guvernului, în sensul că, dacă în circa două săptămâni de zile nu ne cheamă la discuții așezate, în care să găsim soluții imediate, vom trece la primele forme de protest, care se pare

că vor fi pichetări îndelungate – nu două ore și-am plecat – la mai multe ministere: de finanțe, educației, muncii, unde tronează cea mai mare ministreasă a Muncii pe care a avut-o vreodată această țară. Asta vom face și, probabil, în continuare, vom avea și alte acțiuni de protest, vom vedea în funcție de felul în care se desfășoară lucrurile. Ce a fost dialog, a fost mimat. Noi am înaintat Guvernului o adresă cu rugămintea respectuoasă să nu treacă pe ordinea de zi a ședinței de miercuri trecută (*n.r. 31 ianuarie*) acest regulament, să-l discutăm, dar prim-ministrul interimar nu a ținut seama, a trecut ca Radipul prin nu știu ce gară, și așa s-a întâmplat și cu alte guverne. Deci vom sta și noi în stradă, știm și noi să fim REZIST, dacă este cazul, dacă altfel nu este posibil. Noi nu cerem mofturi, cerem ca sistemul de învățământ din România să funcționeze normal, ca acești copii pe care-i pregătim să aibă toate condițiile, plecând de la planurile-cadru, până la calitatea profesorilor care se ocupă de educația lor. Pentru că, până la urmă, ei sunt cei care, mâine, ar putea să asigure prosperitatea acestei țări.

FSLI începe protestele

(urmăre din pag. 1)

Ministerul Muncii, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Educației Naționale, precum și către Guvernul României. Atragem atenția Guvernului că nemulțumirile angajaților din educație sunt mari și că lipsa dialogului social pentru rezolvarea acestora ar putea duce la proteste de amploare în întreaga țară.

FSLI cere Guvernului modificarea OUG 3/2018, privind unele măsuri fiscale – bugetare, prin care mii de angajați din învățământ aflați în concediu medical pierd sume importante din venit.

FSLI solicită Guvernului renegocierea Legii cadru nr. 153/2017, prin care a fost stabilit raportul de 1/12 între cel mai mic și cel mai mare salariu de la stat, personalul didactic de predare fiind poziționat între 1,64 și 2,76, în treimea inferioară a grilei de salarizare. Precizăm faptul că majorarea acordată la 1 ianuarie 2018 nu poate să acopere nici măcar rata inflației, ceea ce face ca nivelul de trai al angajaților din educație să fie cât mai scăzut.

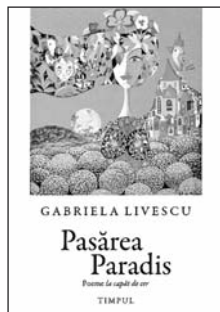
FSLI cere modificarea de urgență a Legii cadru nr. 153/2017, privind salarizarea bugetarilor, întrucât a creat discriminări atât în rândul angajaților din sistemul bugetar, dar și în rândul angajaților din învățământ. Reîncadrarea personalului didactic, pe această lege, începând cu data de 1 iulie 2017, a dus la situații absurde prin care personalul didactic necalificat este mai bine plătit decât personalul didactic calificat cu definitiv, grad didactic II sau chiar grad didactic I.

FSLI solicită, de asemenea, ca majorarea de 20% de la 1 martie 2018 să se acorde și pentru personalul nedidactic.

FSLI solicită Ministerului Muncii modificarea Legii pensiilor, astfel încât cadrele didactice să se poată pensiona cu trei ani înainte de împlinirea vârstei standard. Nivelul de suprasolicitare neuropsihică, precum și cazurile medicale, care îi împiedică pe colegii noștri să își desfășoare activitatea la catedră în condiții normale, impun crearea unui cadru legal adecvat acestei profesii.

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

↑ n imagini expresioniste, ale apocalipsei, ca în atâtea alte paradigme lirice: tensiunea e înlăuntrul, nu mai puțin, însă, violentă: lumea cu «gust de cireșe amare» a Gabrielei Livescu e una în implozie. Poeme ale unui eros calm, departe de maelstromul patimii, al reginei de caro, cum își spune în «Mireasmă de imposibil» și texte cu inserții în social, într-un climat deceptiv, întregesc sumarul unei cărți remarcabile a unui poet adevărat de la Polul Neamț al liricii noastre de azi», argumentează Ioan Holban în Prefață și pe coperta a IV-a a volumului.

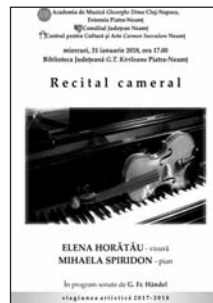
Recital cameral la Biblioteca Județeană

Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca, Extensia Piatra-Neamț și Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț au propus la sfârșitul lunii ianuarie o nouă întâlnire cu muzica. Evenimentul, parte a Stațiunii artistice 2017-2018, a avut loc miercuri, 31 ianuarie, la Sala Cupolă a

Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu” și s-a concretizat într-un recital cameral de înaltă ținută artistică, pianista Mihaela Spiridon și violonista Elena Horățău interpretând șase sonate din creația compozitorului german Georg Friedrich Händel.

Pianista MIHAELA SPIRIDON este conferențiar universitar titular la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Extensia Piatra-Neamț, doctor în interpretare muzicală și colaborator permanent al Filarmonicii „Mihail Jora” din Bacău.

Violonista ELENA HORĂȚĂU este absolventă a Universității de Arte „George Enescu” din Iași, Facultatea de Interpretare muzicală, secția vioară (2004) și, în prezent, activează ca artist instrumentist la Filarmonica „Mihail Jora” din Bacău. A făcut parte din colectivele filarmonicilor „Paul Constantinescu” din Ploiești, „Piotr Ilici Ceikovski” din Ijevsk (Republica Udmurtia) și a celor din Vidin și Plovdiv (Bulgaria).

Violeta MOȘU

(continuare în pag. 4)

Aportul dascălilor nemțeni la unirea Basarabiei cu România

(urmare din pag. 1)

Simion T. Kirileanu, Petru Gheorghesa etc, au plecat în Basarabia, unde împreună cu alții s-au alăturat pedagogului ardelean în demersul său privind unirea teritoriului dintre Prut și Nistru cu țara mama.

Dascălii satelor basarabene au avut prilejul să organizeze pentru confracții lor de peste Prut „cursuri de istorie, geografie și cântec românesc”, să le vorbească despre personalitățile istorice și de cultură ale neamului românesc, despre originea latină a locuitorilor spațiului teritorial amintit și, nu în ultimul rând, să-i învețe și să citească, după ani grei și mulți de rusificare.

Totodată, învățătorii formați în acest mod „s-au dezbărat de mentalitatea filo-rusă și au devenit apostoli ai renașterii naționale a românilor” cotoptiți de Rusia țaristă la 16 mai 1812. Tot cu ajutorul lor s-au organizat și ținut întruniri unde au discutat păsurile poporului și s-au căutat soluții „pentru îndepărtarea mizeriei”.

Nu mai puțin adevărat este faptul că situația de pe frontul ruso-german, din ce în ce mai dezastruoasă, mizeria care dăinuia, jafurile și hoțiile la drumul mare, fac ca armata și forțele laice din teritoriul moldav în discuție, să-și intre în atribuțiuni, tot mai conștientizate de menirea care revine în ideea „desprinderii de Rusia și Unirii cu România”.

Școala nemțeană și slujitorii acesteia au primit cu bucurie și entuziasm unirea Basarabiei cu România. Sunt numeroase mărturii documentare care atestă asemenea manifestări. În timp ce în schiturile, bisericile și mănăstirile din fostele județe Neamț și Roman se făceau slujbe acestui „măreț eveniment”, în orașele Piatra-Neamț, Roman și Târgu Neamț precum și în zona rurală au loc ieșiri cu torțe la aflarea veștii actului de la 27 martie 1918. Prefecții celor două județe au dat comunicate imediat în ziua următoare a unirii, prin care se arată importanța acestui act istoric, dar mai ales felul cum s-a votat unirea în capitala Basarabiei, Chișinău, și cum a fost primită vestea în Vechiul Regat. Prezentăm în cele ce urmează, în rezumat, *Comunicatul Oficial* dat de prefectul de Neamț, P.

Rosetti Bălănescu, la 28 martie 1918, către toate instituțiile ținutului din „Moldova de sub munte”, afișat în locurile publice, urbane și rurale, cu specificarea că „la sate acestea au fost citite de învățători în localurile de școală”, iar uneori în mijlocul sătenilor adunați ad-hoc.

Printre altele se spunea că „Unirea Basarabiei cu România s-a înfăptuit cu mare solemnitate și în mijlocul unui entuziasm indescriptibil” și că „după o deliberare de două zile, a dat în deplină cunoștință și libertate, după ce au fost consultate toate fracțiunile politice și comunitățile confesionale, un vot prin care se proclamă Unirea deplină a Republicii Moldovenești Basarabene cu Regatul României” și că unirea „s-a proclamat prin 86 de voturi pentru, contra 3 și 36 abțineri” de delegații Sfatului Țării de la Chișinău. În încheierea comunicatului se preciza că „momentele au fost înălțătoare și în adevăr istorice”. Ședința solemnă a fost urmată de un serviciu religios oficiat „la ora 8 seara la catedrală de către Arhimandritul Gorie, în prezența Episcopului Gavrilă, în mijlocul unei numeroase asistențe”, fiind pomenit în afară de numele regelui și „augusteii familii”, mitropolitul României, Pimen, iar în curtea catedralei și împrejurimi „staționau zeci de mii de oameni care au făcut călduroase manifestații miniștrilor români și fruntașilor basarabeni”.

În concluzie, din scurtul nostru periplu al evenimentului de acum un veac de la Chișinău, putem afirma că dascălii din vatra strămoșească a meleagurilor dintre Bistrița, Moldova și Siret și-au făcut pe deplin datoria în pregătirea și susținerea actului istoric de unire a fraților basarabeni cu țara, cu precizarea că izbucnirea revoluției ruse din februarie 1917 a deschis perspectiva eliberării pământului dintre Prut și Nistru de sub dominația străină și unirii cu România.

Ea a fost ocazia și nu cauza unirii Basarabiei cu țara de acum un secol: 27 MARTIE 1918.

Cinste și pioasă amintire pentru acești corifei ai învățământului nemțean care au pus mîntea și umărul pentru reîntregirea României Mari.

Sărbătoarea Unirii Principatelor Române, la Colegiul Național „Petru Rareș”

În perioada 18-23 ianuarie 2018, Colegiul Național „Petru Rareș” a fost vizitat de un grup de elevi și profesori de la Liceul „Saint-Exupéry” din Saint-Raphael, Franța, în cadrul proiectului de înfrățire dintre cele două licee.

În săptămâna în care au fost oaspeții noștri, adolescenții francezi au asistat, la cursuri de limba franceză, limba engleză, chimie, matematică, arte plastice și astronomie. De asemenea, în cadrul întâlnirii de la Piatra-Neamț, elevii implicați în proiect au pregătit un spectacol de muzică și dans și au desfășurat diferite activități sportive.

Deoarece în ianuarie s-au împlinit 159 de ani de la Unirea Principatelor, elevii români și francezi au marcat într-un mod inedit această sărbătoare. Mai precis, elevii și-au dat mâna și au încins „Hora Unirii”, moment inițiat de Catedra de Istorie a CNPR.

„A fost un moment încărcat de patriotism sincer, dar și de căldura prieteniei dintre cele două grupuri” a menționat doamna Loredana Mitrea, profesor de limba franceză la Colegiul Național „Petru Rareș”.

Proiectul de înfrățire între Colegiul Național „Petru Rareș” și Liceul „Saint-Exupéry” se derulează anual, începând din 2016, la inițiativa catedrei de limba franceză a colegiului din Piatra-Neamț și presupune activități comune ale celor două instituții, activități cu specific istoric, artistic, sportiv în scopul de a reliefa rădăcinile comune ale partenerilor și de a încuraja comunicarea în limba franceză.

Cea de-a doua parte a proiectului de anul acesta se va desfășura în orașul Saint-Raphael, situat pe Coasta de Azur, în perioada 13-20 mai 2018. (Red.)

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

(urmare din pag. 3)

Proiectul „Biblioteca Văii Muntelui”, la final

” Biblioteca Văii Muntelui” este un proiect inițiat cu sprijinul Consiliului Județean Neamț. A fost derulat în anul 2017, pe o perioadă de 6 luni, în parteneriat cu Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț. S-a adresat bibliotecilor publice de pe Valea Muntelui, dar și tuturor doritorilor de valorificare a patrimoniului cultural local, între ei foarte mulți profesori și elevi. Inițiatorii și-au dorit ca bibliotecarii publici din această zonă, montană și rurală să se implice cât mai activ în viața comunității și, totodată, să fie sprijiniți de autoritățile locale în activitățile lor, iar un domeniu potrivit pentru aceasta este valorificarea patrimoniului cultural local. (...) Deși cu așa încărcătură – tezaur, cultural-istoric, cu o valoare turistică ridicată – zona, ca de altfel întreg județul, se situează, din punct de vedere turistic, în partea inferioară a clasamentului național. Bibliotecile comunale vor ieși din starea actuală de latență în ceea ce privește implicarea în valorificarea potențialului turistic, devenind adevărate hub-uri (puncte focale) în promovarea zonei, suplinind și lipsa centrelor de informare, dar și fiind un sprijin al comunității locale în dezvoltarea durabilă din zonă. Comunitățile locale (inclusiv

minoritățile) și membri acestora vor avea șansa de a-și pune în valoare moștenirea culturală și de a-și consolida identitatea culturală. (Virgil Cojocaru)

Dragobetele sărută fetele

Școala Populară de Artă Piatra-Neamț.

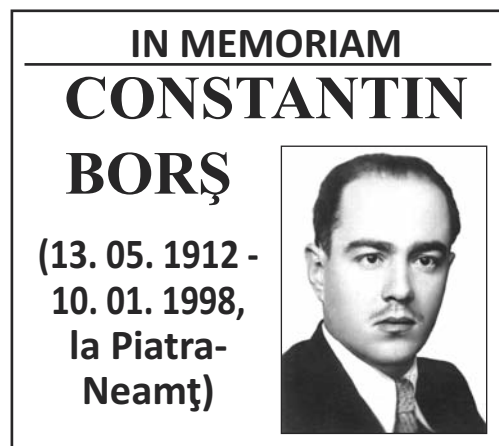
Centrul pentru Cultură și Arte Carmen Saeculare continuă și în acest an tradiția de a oferi publicului, de Dragobete, două spectacole de dans și cânt popular prezentate de Ansamblul folcloric *Floriciță de la munte* și Școala Populară de Arte Piatra-Neamț. Primul, „Dragobetele sărută fetele”, a avut loc miercuri, 21 februarie, în sala mare a Teatrului Tineretului și a fost susținut de Ansamblul folcloric *Floriciță de la munte* al Centrului Carmen Saeculare, al doilea, „Cântând de Dragobete”, desfășurat duminică, 25 februarie, la sala Calistrat Hogaș a Consiliului Județean Neamț i-a avut ca protagoniști pe elevii clasei de canto popular, coordonați de Georgiana Șerban-Axinte, de la

Miercuri, 31 ianuarie 2018, Biblioteca județeană „Gh. T. Kirileanu” din Piatra-Neamț, la propunerea prof. univ. Dan Mircea Borș, a organizat o manifestare comemorativă dedicată tatălui său, distinsului profesor și poet Constantin Borș. Moderată de Mihaela Mereuță, director-manager al instituției gazdă, acțiunea s-a bucurat de participarea unui numeros public, în majoritate foști elevi ai ilustrului profesor precum și alți participanți. Dintre cei prezenți au avut scurte alocuțiuni evocatoare: profesorii Ana Catzaiti, Constantin Tomșa și poetul Emil Nicolae. Portretul distinsului profesor Constantin Borș a fost completat prin scurte intervenții ale profesorilor Nicolae Vasiliu, Elena Doboreanu, Gheorghe Amaicei și inginerul Constantin Apostol. Scriitorul Dan Iacob a recitat câteva din poeziile poetului Lucian Mircea.

Pentru cititorii revistei noastre, prezentăm în cele ce urmează câteva momente semnificative din viața profesorului Constantin Borș, care ca poet a semnat cu pseudonimul Lucian Mircea.

S-a născut la Piatra-Neamț, în familia Eufrosinei (n. Criveț), casnică, și a lui Dimitrie Borș, inginer silvic. Între 1919 și 1923, urmează clasele primare în orașul natal și la Iași. Cursurile liceale vor fi urmate la Liceul Național din Iași și la Liceul Petru Rareș din Piatra-Neamț (1923-1930). Se va întoarce în capitala Moldovei unde va fi student al Facultății de Matematică (1931-1935), unde, după absolvire, va fi asistent până în 1938. Concomitent, a fost profesor la Liceul Alexandru cel Bun și la Seminarul Veniamin Costache. Între 1938 și 1974, a predat matematica la liceele Spiru Haret (1 septembrie 1938 -1 septembrie 1946), Petru Rareș (1septembrie 1948-31august 1955, din care director în perioada 5 iunie1946-1august 1951) și Calistrat Hogaș (1septembrie 1955-1iulie 1974, când a ieșit la pensie) din Piatra-Neamț. A fost vicepreședinte al sindicatului profesorilor din zonă (1946-1948) și președinte al Societății de Matematică, Filiala Neamț (1949-1958). Este autor al mai multor manuale pentru diferite discipline matematice, ce se predau în licee: *Noțiuni de geometrie proiectivă*, 1956; *Din experiența predării matematicii*, 1958; *Legarea teoriei de practică în predarea matematicii*, 1958.

În 1965 i se acordă titlul de *profesor fruntaș*, în 1970, primește distincția *profesor emerit*, iar în 1995 a fost declarat Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra-Neamț. A debutat editorial cu singura sa carte de poezii, *Tristul destin* (Piatra-Neamț, 1943). Este semnificativă aprecierea lui Florin Faifer despre poezia din prima perioadă a poetului: *Tristețea* («tristețea de stri-

goi») și negrele presimțiri invadează un decor acoperit, ca un lișolliu jilav, de semnele toamnei. S-a înstăpănit o «vreme putrezită», podidită cu «cenușă vântată de zări». Ploi nesfârșite cad, «sinistre vânturi» îngheață sufletul risipind firavele iluzii. Totul e supus năruirii și uitării în peisajul cenușiu peste care se abate «suflarea morții». O figurație ca și simbolistă (heleșteul deșert, parcul părăsit, porturile fără viață, crucile din țintirim, cheiul dezolant, gările pierdute în ceață), în care «siciile de plumb» au un sunet bacovian, ar vrea să comunice senzația de pustiu și deznădejde...

A fost laureat al unui concurs de sonete organizat de Revista *Contemporanul* (1947), locul al doilea revenindu-i lui Ștefan Augustin Doinaș. În lumea literelor, s-a bucurat de stimă, fiind ales secretar al Filialei din Piatra-Neamț a Uniunii Scriitorilor, al cărui membru (stagiar) era din iunie 1951. Ia parte la activitatea de cenaclu, se implică în înființarea altora (*Slova nouă*, 1947), la care colaborau: Constantin Prisnea, Dumitru Almaș, Har. Mihăilescu, Constantin Gavrilu, B. Munte, Nichita Bistriceanu ș.a. După război, notele de tristețe, depresive, care caracterizau poezia lui Constantin Borș, au început să dispară. Poetul se aliniază la cerințele

impuse de noul regim, angajându-se prompt și scriind *poezia șantierelor de muncă* ale Hidrocentralei de la Bicaz, și chiar despre Canalul Dunăre – Marea Neagră. Dar poetul își varsă în versuri nu numai mânia față de *lacheii burghezo-moșierimii* sau față de *imperialismul sângeros anglo-american*, ci și admirația față de *întrețerea socialistă* sau față de partid. În articole și recenzii, adeviunea sa față de noul regim este totală. Mai mult, ia atitudine fermă față de *putregaiul artei burghezo-occidentale*, condamnă *dogma artei pentru artă* și pledează pentru *metoda realismului socialist*. A scris și proză, dar a renunțat, probabil, conștient că nu-i domeniul în care ar excela. Alături de alți condeieri din Piatra-Neamț (Dumitru Almaș, Mircea Butnaru, Constantin Gavrilu, George Demetru – Pan, Har. Mihăilescu), semnează versuri, închinare sârbătoririi unor evenimente precum: Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, Răscoala țăranilor din 1907, împlinirea unui an de la proclamarea Republicii Populare Române, în culegerea *Revoluția în versuri*. (nr. 3 apare cu titlul *Orașul* și subtitlul *Caiete de poezie*; nr. 4, cu titlul *Caiete de poezie*, publicat de Cenaclu literar *Slova nouă*), mai 1947, ian.-mart. 1948, iunie 1948. A fost redactor al celor șapte publicații de proză și poezie scoase de acest grup (1946-1957). A semnat cu pseudonimele Lucian Mircea, Ion Lan sau Ivan Dimitrievici, rar cu numele adevărat și a colaborat la: ▪ *Adevărul literar și artistic*; ▪ *Apostolul*; ▪ *Curentul magazin*; ▪ *Contemporanul*; ▪ *Flacăra*, Piatra-Neamț, (1948-1951); ▪ *Gazeta de matematică*; ▪ *Jurnalul literar*; ▪ *Luminătorii* (1943); ▪ *Luptătorul*, Bacău (1948-1952); ▪ *Națiunea* (1947-1948); ▪ *Orizont*; ▪ *Piatra socialistă literară*, Piatra-Neamț, (1947); ▪ *Universul literar*; ▪ *Vremea*.

Activitatea desfășurată cu profesionalism de-a lungul întregii sale cariere didactice a făcut din Constantin Borș o personalitate cunoscută în lumea didactică și în special a dascălilor de matematică. În aceeași măsură a fost remarcat și apreciat de către colegii de breaslă din școlile superioare de matematică din țară rămânând una din cele mai strălucite imagini în mintea nenumăratelor generații de elevi pe care i-a condus în activitatea de descoperire a tainelor obiectului pe care l-a predat.

Constantin TOMȘA

TRFÖCULT □ TRFÖCULT □ TRFÖCULT □ TRFÖCULT □ TRFÖCULT □ TRFÖCULT □ TRFÖCULT

Ziuă de Dragobete, sărbătoarea dragostei la români, este dedicată zeului dragostei și bunei dispoziții pe plaiurile românești, denumit și Cap de Primăvară. Dragobetele, fiul babei Dochia, este identificat în tradiția strămoșească cu zeul dragostei în mitologia romană, Cupidon, sau cu Eros, omologul din mitologia greacă. Numit pe alocuri și Năvalnicul Dragobete, feciorul frumos care ia mințile fetelor și femeilor tinere, se crede că a fost transformat de Maica Domnului în floare, cea care poartă numele de năvalnic.

Top 10, Editura Humanitas, 2017

În 2017, cel mai căutat titlu în Librăriile Humanitas a fost cartea Tatianeii Niculescu, „Mistica rugăciunii și a revolverului”, despre viața lui Corneliu Zelea Codreanu. Cumulat însă și cu vânzările online, „Atlasul frumuseții”, albumul foto al Mihaelei Noroc conduce topul de vânzări, deși a apărut în librării de puțin peste o lună. Completează podiumul cartea lui Andrei Pleșu – „Despre inimă și alte esuri”, urmat îndeaproape de cartea lui Lucian Boia dedicată centenarului Marii Uniri – „În jurul Marii Uniri de la 1918: Națiuni, frontiere și minorități”.

În top 10 titluri își fac loc și autori străini: literatura e prezentă în top prin autorul rus Evgheni Vodolazkin cu două titluri – „Laur” și „Aviatorul”, iar la capitolul non-ficțiune conduce Yuval Noah Harari cu „Sapiens. Scurtă istorie a omenirii”. Topul este completat de recent lansata carte a Simonei Tivadar – „Medicină, nutriție și bună dispoziție” și de volumul „Preludiu” de Ileana Vulpescu. În Librăriile Humanitas au avut loc anul acesta peste 300 de evenimente, lansări de carte și întâlniri cu importanți scriitori europeni, iar brandul *Librăriile Humanitas* a intrat în top 100 branduri din România. (Cătălina ROȘU)

O nouă premieră la Teatrul Tineretului

Mamă, mi-am pierdut mâna! – „un spectacol despre provocările adolescenței și despre respectul de sine la orice vârstă” – a avut premiera la Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț, pe 27 și 28 ianuarie, în prezența rusoaicei Maria Kontorovici, autoarea piesei.

Din distribuție, alături de Aida Avieriței, protagonista spectacolului, fac parte: Emanuel Becheru, Dragoș Ionescu, Cristina Mihăilescu, Cătălina Bălălu, (continuare în pag. 6)

Anda-Louise Bogza, un simbol al cântului românesc pe scenele internaționale, din nou la Piatra-Neamț

Anda-Louise Bogza, solista de operă născută la Piatra-Neamț, o „voce splendidă, cu sonorități profunde și răscolitoare”, a concertat pe scene din Europa, Asia și America. A obținut succese remarcabile în rolul *Aida* la Operele de Stat din Viena și Berlin, la Operele din Leipzig, Bratislava, București. A creat o puternică impresie cu *Tosca*, la Festivalul *Maggio Musicale Fiorentino* (Florența), la Operele de Stat din München, Dresda, Frankfurt, *New Israeli Opera* din Tel Aviv, la Opera din Roma, Arena din Verona. A fost remarcabilă și în alte roluri la Operele din Copenhaga, Hamburg, Budapesta, Paris, Bordeaux, Sevilla și a susținut concerte la *Musikverein* Viena, Stuttgart, Madrid, *Suntory Hall* – Tokio, *Albert Hall* – Londra.

În prezent este prim solistă la Teatrul Național din Praga unde a fost și este aplaudată în roluri precum: *Katja Kabanova*, *Jenufa*, *Turandot*, *Aida*, *Tosca*, *Manon Lescault*, *Maddalena* („Andrea Chenier”), *Donna Anna* („Don Giovanni”), *Leonora* („Trubadurul”), *Amelia* („Bal mascat”), *Rusalka*.

A cântat sub bagheta unor dirijori celebri precum Zubin Mehta, Maurizio Arena, Fabio Luisi, Gunter Neuhold, Pier Giorgio Morandi, Renato Palumbo, Marco Armiliato, Ascher Fisch.

Este Cetățean de Onoare al municipiului Piatra-Neamț și deținătoarea titlului de Comandor, conferit de Președinția României.

Cuvintele sunt neîncăpătoare pentru a ilustra multitudinea de personaje întruchipate, cariera strălucită, experiența interpretativă bogată.

• Pentru noi, publicul nemțean, este un mare privilegiu să vă putem asculta vocea de excepție, pătrunzătoare și vibrantă. Ce vă atrage mereu spre orașul natal?

– Vin des în România și mă opresc de fiecare dată la Piatra-Neamț. Cânt, studiez, dar în primul rând doresc să îmi revăd mama. În anii ce au trecut am cântat și la Teatrul Tineretului, în cadrul *Vacanțelor Muzicale*, dar de curând, având în vedere că există o foarte frumoasă Sală Cupolă la Biblioteca Județeană am evoluat aici cu mici momente muzicale, concerte, întâlniri... În luna august am avut un concert dedicat primilor mei profesori de la școala de muzică, doamna Lina Șum și domnul Theodor Macarie, personalități datorită cărora am urmat drumul muzicii. După acest recital *In Memoriam* am răspuns și altor invitații: concertul de Crăciun, apoi un moment muzical dedicat Unirii Principatelor Române. Concertul de Crăciun din Sala Cupolă a Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu” a avut loc pe data de 5 decembrie 2017, la doar câteva ore după trecerea în neființă a Majestății Sale Regele Mihai I. În acest

context ne-am amintit nu numai de Majestatea sa, ci și de marele om de cultură G. T. Kirileanu, cărturar care fusese pe vremuri și bibliotecar al Casei Regale din România.

• De ce prefeți să cântați în special la Sala Cupolă a Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu”? Aveți amintiri speciale legate de această instituție?

– De instituția bibliotecii pietrene sunt foarte atașată deoarece îmi amintește de anii copilăriei când veneam des la *Vacanțele Muzicale*, la concertele lui Dan Grigore și ale discipolilor săi. Tot în

această Sală Cupolă se desfășurau cursuri de măiestrie, aici am ascultat mulți studenți ai clasei Artei Florescu, Sofiei Cosma, aici am concertat și eu când eram la liceul de muzică din București... Eram micuță când am întâlnit-o aici pentru prima dată pe Nelly Miricioiu, care era pe atunci studentă, pentru ca, peste mulți ani să alternăm în rolul Toscăi, la *New Israeli Opera* din Tel Aviv.

Așadar de Piatra-Neamț se leagă toate amintirile copilăriei mele. Am stat în orașul natal până la 14 ani, apoi am plecat la București la Liceul de muzică „George Enescu”, unde am avut o profesoară de pian extraordinară, pe doamna Ludmila Popișteanu, eleva renumitei Florica Musicescu. În clasa aXII-a am început să frecventez și ore de canto cu doamna Arta Florescu și doamna Georgeta Stoleriu – și acum o prezență mereu juvenilă, amabilă și distinsă.

• La fiecare apariție scenică din Piatra-Neamț evocați cu multă delicatețe personalitatea mamei dumneavoastră. Ce rol a jucat profesoara Zenobia Bogza în devenirea artistică și umană a mării soprane Anda-Louise Bogza?

– Mama a fost și înseamnă totul pentru mine. Fără dânsa nu mă dedicam muzicii. Mama este un spirit artistic, benefic și plin de entuziasm, trăsături care m-au ajutat și influențat foarte mult. Și mama a început studii teatrale, dar a urmat apoi Facultatea de Filologie din București, devenind profesoară de limba și literatura română. Mi-a dedicat foarte mult timp, întotdeauna m-a ocrotit și chiar dacă acum suntem în cea mai mare parte a timpului departe una de alta, nu există zi și chiar noapte în care să nu vorbim la telefon. Categoriic re-venirile în orașul natal sunt legate în primul rând de faptul că vreau să-mi revăd mama. Mai demult era nelipsită de la aproape toate manifestările culturale ale orașului Piatra-Neamț iar acum, foarte multă lume mă întreabă: „unde este mama... ce mai face... când revine la aceste evenimente unde eram obișnuiți s-o vedem în permanență?” Cu alte cuvinte pot spune că mama este aceea care mi-a transmis această iubire pentru cultură, pentru muzică și literatură – fapt pentru care îi sunt profund îndatorată.

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

(urmare din pag. 5)

Corina Grigoraș, Sabina Brândușe, Cătălina Ieșanu, Loredana Grigoriu, Tudor Tăbăcaru, Gina Gulai ș.a. Regia spectacolului este semnată de Alexandru Măzgăreanu; decorul, de Romulus Boicu; costumele, de Alexandra Măzgăreanu.

Născută în 1994, Maria Kontorovici este dramaturg și regizor rus. A absolvit Academia de Teatru din Ekaterinburg în 2016, fiind studentă a lui Nikolai Kolyada – personalitate reprezentativă a teatrului rusesc:

actor, regizor, profesor de dramaturgie, inițiator și organizator al unuia dintre cele mai importante festivaluri de teatru dedicate tinerilor creatori, „Koliada Plays”. Maria a fost nominalizată în cadrul Festivalului Internațional de Dramaturgie Contemporană „Eurasia” (2015 și 2016) și în cel al Festivalului Internațional pentru Tineri Dramaturgi „Lubimovka” (2016 și

2017). În prezent, lucrează la Centrul de Teatru Contemporan din Ekaterinburg, Rusia. (*Raluca NACLAD*)

Nominalizările la Premiul Național pentru Proză „Ion Creangă”

La sfârșitul lunii februarie și începutul lunii martie vor avea loc, la Piatra-Neamț și Târgu Neamț, manifestări prilejuite de proiectul PREMIUL NAȚIONAL PENTRU PROZĂ „ION CREANGĂ”, OPERA OMNIA, aflat anul acesta la ediția a doua.

În acest an, președinte al juriului este academicianul Nicolae Manolescu, ceilalți membri fiind: Daniel Cristea-Enache, Ioan Holban, Cristian Livescu, Gabriel Coșoveanu, George Neagoe, Vasile Spiridon.

În urma anchetei realizată de organizatori în cadrul filialelor Uniunii Scriitorilor, redacțiilor de reviste, fundațiilor culturale de profil, incluzând și votul unor critici literari și al academicianului Dumitru Radu Popescu, laureatul de anul trecut (care, conform Regulamentului proiectului, poate să facă nominalizări), s-a stabilit lista finală din care va fi ales laureatul ediției 2018: Gabriela Adameșteanu, Nicolae Breban, Radu Cosașu, Dan Stanca, Dumitru Țepeneag, Eugen

Anda-Louise Bogza, un simbol al cântului românesc pe scenele internaționale, din nou la Piatra-Neamț

Cum percepeți amprenta școlii românești de muzică în formarea dumneavoastră artistică? Ce alte repere au contribuit la consolidarea carierei și recunoașterii internaționale de care vă bucurați în prezent?

– Amprenta este esențială atât pentru mine cât și pentru toți artiștii care s-au născut și au studiat în România, pentru că școala românească de muzică are o tradiție deosebită. Repet, pe mine m-a influențat foarte mult profesoara mea de pian, doamna Ludmila Popișteanu, eleva celebrei Florica Musicescu, la rândul ei fostă profesoară a marelui Dinu Lipatti. Românii sunt în general nu numai talentați dar și foarte bine educați din punct de vedere muzical. M-a ajutat foarte mult în aprofundarea studiului vocal urmarea unui in-

angajament permanent la Opera din Praga încă din timpul studenției. Au urmat apoi multe contracte în alte orașe europene la: *Semperoper* Dresda, Operele de Stat din Hamburg, Frankfurt, München, Opera din Roma, Arena di Verona, Florența, Paris, Bordeaux.

Acestea au fost centrele de cultură care și-au pus cel mai mult amprenta asupra evoluției mele muzicale, vocale, asupra devenirii mele ca artist liric.

Dar acum, de fapt, pot spune că principalele mele repere rămân: Piatra-Neamț – București – Viena – Praga.

• *Ați copilărit în apropierea Teatrului Tineretului, mama dumneavoastră fiind o prietenă a instituției. Într-un interviu anterior ați afirmat că „este o situație dificilă în cultură în general”...*

– Pot spune că am crescut în

Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț. Nu exista premieră pe care să nu o vizionez. Mama mă lua la spectacole de când aveam trei ani și aveam foarte mulți prieteni din lumea teatrului. Și dânsa s-a dedicat acestei arte într-un anumit fel. Lucrarea de gradul I cu titlul „Modalități didactice de studiere a dramei istorice românești” a scris-o având în vedere teatrul – educația – școala. A insuflat și elevilor ei dragostea pentru teatru venind cu regularitate cu școlarii la reprezentații.

În prezent, eu sunt puțin surprinsă de faptul că nu sunt mai

multe producții la instituțiile de teatru și de operă din țară, așa cum erau în perioada studenției mele. În acea vreme se juca de 6-7 ori pe săptămână, indiferent dacă la unele reprezentații venea mai mult public iar la altele mai puțin.

Pentru mine rămâne un mare semn de întrebare...

• *Ce ați schimba în România dacă ați fi Ministrul Culturii pentru câteva zile?*

– În străinătate se pune foarte mult accentul pe studiul unui instrument muzical încă din copilărie. Știu sigur că în Elveția și nu numai, programa școlară prevede acest lucru cu argumentarea că acest fapt ajută foarte mult evoluția ulterioară a elevilor. Se stimulează astfel dezvoltarea inteligenței și a perspicacității lor. În România se încurajează studiul unui instrument muzical doar pentru copiii cu aptitudini deosebite, dar eu cred că este bine ca de educația muzicală să beneficieze toți, chiar dacă asta ar implica cheltuieli mai mari din partea statului. Dar îmi este clar că această idee este iluzorie...!

Mi-ar plăcea să facilitez mai mult contactul studenților noștri din străinătate cu publicul din România, iar dacă mi-ar sta în putere aș da posibilitatea mai multor artiști români consacrați în întreaga lume să revină pe scenele din țară. Mă refer și la artiștii plastici, nu numai la muzicieni și balerini. Acest lucru contează foarte mult și pentru românii de aici, dar și pentru cei care au demonstrat ceva pe scenele internaționale. Pentru că este o mare fericire să evoluezi în fața publicului de pe meleagurile natale.

Spectatorii sunt dornici să vină la concerte, la teatre, la expoziții; de aceea, categoric, ar trebui înlesnit accesul acestora la manifestări culturale

în condiții mai favorabile din punct de vedere financiar, mai ales în cazul studenților și celor vârstnici.

Este recomandabilă perceperea artei nu numai prin intermediul radioului, TV-ului, internetului ci în primul rând prin prezența directă a spectatorilor în lăcașurile culturale. Mesajul artistic atunci se transmite altfel... mult mai benefic și mai profund.

• *Aș prelua o întrebare de la canalul internațional Mezzo și aș spune așa: „Dacă ar trebui să vă retrageți pe o insulă pustie, ce partituri ați lua cu dumneavoastră?”*

– Poate Tosca, Aida... Dar cred că nici nu ar trebui să mai iau cu mine partiturile pentru că le am bine întipărite în memorie... Sigur aș lua Rapsodiile de Enescu!

• *Care este visul secret al artistei Anda-Louise Bogza?*

– Visul unui artist liric este de a continua să evolueze pe scenele de concert și de operă. În schimb eu, încă din copilărie, în visele mele cele mai frumoase mă văd lângă o cabană construită de mine, în luminișul unei păduri de acasă.

*A consemnat
Gianina BURUIANĂ*

strument muzical. Datorită celor 14 ani de pian a fost posibilă studierea clavecinului la Academia de Arte din Praga, unde am avut-o profesoară pe renumita Zuzana Ruzickova. Concomitent am studiat și canto. Am mai absolvit și cursuri de perfecționare la Viena, în Germania și în Italia. Am primit

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

Uricaru, Varujan Vosganian.

Programul de anul acesta al proiectului prevede o sesiune de comunicări științifice pe tema „Creangă în conștiința literară europeană” și lansări de carte, toate acestea urmând a se desfășura pe 28 februarie la sala „Calistrat Hogaș” a Consiliului județean Neamț. A doua zi, la Humulești, pe 1 martie, ziua de naștere a lui Ion Creangă, va avea loc anunțarea și decernarea Premiului „Ion Creangă” celui de-al doilea laureat. (*Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare”*)

Casa Culturii Ion Creangă din Târgu Neamț respiră

Casa Culturii Ion Creangă din Târgu Neamț a avut și în luna februarie o ofertă culturală generoasă. După spectacolul de teatru „Un bărbat și mai multe

femei”, cu actorii Magda Catone și Claudiu Bleonț, după întâlnirea cu magicianul Christianis din primele zile ale lunii, a urmat pe 17 februarie, spectacolul pentru copii „Mickey Mouse și prietenii săi”.

Pe 25 februarie membrii Radio Clubului Ion Creangă s-au întâlnit într-o Adunare Generală care a precedat acțiunile ce vor fi organizate cu prilejul Zilei Radio Clubului Ion Creangă, ca în fiecare an în preajma zilei de naștere a marelui povestitor din Humulești. Ultima manifestare a lunii a fost destinată copiilor, pe 28 februarie artiștii Teatrului Fantezia din Galați având câteva reprezentații pe scena Casei Culturii. Ca de obicei, spațiile instituției au fost utilizate pe parcursul lunii și pentru alte activități, cum ar fi cursurile de limba engleză pentru profesori – British Council, repetiții ale ansamblurilor folclorice Ozana și Ținutul Zimbrului, cursuri de dans sportiv organizate de Clubul Milady Piatra Neamț, precum și alte cursuri: pian, canto, muzică ușoară, acordeon, saxofon ș.a.

„Să ne uităm în noi înșine și să schimbăm lucrurile care nu ne plac”

• **Interviu cu dl. profesor Dan ȚÂRDEA**

Dan Țârdea este profesor de arte vizuale la Liceul „Vasile Conta” din Târgu Neamț și la Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi”, comuna Vânători-Neamț, la clasele cu specializarea patrimoniu cultural. În urma participării la „Olimpiada Națională de Arte Vizuale, Arhitectură și Istoria Artelor”, secțiunea „Icoane”, organizată anual de Ministerul Educației Naționale, elevii îndrumați de profesorul Dan Țârdea au obținut 29 de premii: 11 premii I, 6 premii II, 8 premii III și 4 mențiuni. Panoplia profesorului nemțean mai deține numeroase premii și distincții naționale, diplome de excelență acordate de ministerul de resort, de Patriarhia Română, administrația locală din Târgu Neamț, dar și Trofeul *Olimpiades de la Francophonie, des Arts et de la Culture* și Marele Premiu al Concursului Internațional *Small Montmartre of Bitola*, din Macedonia. După cum notam și în numărul trecut al revistei APOSTOLUL, anul trecut domnia sa a obținut locul întâi la categoria „Educație și cercetare” din cadrul primei Gale a Ambasadorilor Culturii Nemțene, bucurându-se, în etapa nominalizărilor pentru acest premiu, de selecta companie a profesorilor: Dorel Haralamb (Colegiul Național „Petru Rareș”), Ovidiu Albert (Colegiul Național „Roman-Vodă”), Daniela Neamțu (Colegiul Național de Informatică Piatra-Neamț), Ionel Ceobanu (Liceul de Arte „Victor Brauner”).

lară, încercați să lucrați și asupra caracterului elevilor dvs.? Cu ce rezultate? Sunteți temut sau iubit?

– Prima și cea mai importantă sarcină a învățământului este să formeze OAMENI. Educație și instrucție! Profesorul trebuie să fie un părinte în primul rând, iar părintele trebuie să știe să fie profesor. Profesorul trebuie să stimuleze și partea de emoție, de empatie, de creativitate, nu doar de memorie. Înainte de a fi un profesor iubit, vreau să cred că sunt un om bun pentru că așa cum spune Maica Tereza „Nu contează cât dăruiești, ci cât de multă dragoste pui în ceea ce dăruiești”.

În luna decembrie 2017, Consiliul Județean Neamț a organizat Gala Ambasadorilor Nemțeni. La secțiunea Educație și Știință am fost nominalizat și eu împreună cu alte 4 personalități ale învățământului nemțean. În urma scrutinului electronic am obținut peste 4000 de voturi, am primit sute de mesaje de felicitare și susținere de la foști ori actuali elevi. Dumneavoastră ce credeți? Sunt un profesor iubit sau temut?

• În ce relație sunteți cu modelul dvs. de dascăl?

– Mentor este un cuvânt foarte complex. Nu aș vrea să nominalizez persoane, dar am avut în școală profesori excepționali dedicați și devotați profesiei, de la care am învățat ceea ce știu astăzi. Lor le datoriez în mare parte ceea ce sunt astăzi.

• Ați vrea să adăugați o întrebare la care ați fi dorit să răspundeți?

– Da: Ce vă doriți în viitor? Îmi doresc să fim mai buni. Să avem curajul să spunem „nu știu”, „nu pot” sau „îmi pare rău”. Să ne uităm în noi înșine și să schimbăm lucrurile care nu ne plac. Să dăruim mai multă dragoste. La mulți ani!

A întrebat Mircea ZAHARIA

• Cum s-a încheiat pentru dvs. anul de grație 2017? Ce notă i-ați acordat profesorului Dan Țârdea?

– 2017 a fost un an bun dar dacă mai avea vreo lună, două putea să fie și mai bun. Glumesc. Am avut un an plin cu multiple participări directe ori indirecte la Concursuri naționale și internaționale, unde elevii noștri au obținut 70 - 80 de premii și distincții. De asemeni, doi dintre elevii noștri au participat la Olimpiada Națională de Arte Vizuale, Arhitectură și Istoria Artei de la Baia Mare unde au obținut fiecare dintre ei premiul al III-lea. Cred că profesorul Țârdea obține în acest an o notă cuprinsă între 8 și 9 pentru că nu și-a atins toate obiectivele propuse din cauze obiective și subiective.

• Apropo de nota pe care v-o acordați, cât de importante sunt pentru dvs. calificativele pe care vi le atribuie elevii? Aveți o poreclă?

– Calificativele primite de la elevi sunt cele mai importante, ele reprezintă răspunsul principalilor beneficiari ai actului educațional. Fiecare profesor, dincolo de faptul că își preda disciplina/materia sa, în egală măsură „se preda pe sine”, transmite prin propriul exemplu un set de valori și atitudini. Nu știu să am o poreclă, dar dacă aș avea, m-ar bucura să fie una inspirată, personalizată, care să mă reprezinte.

• Sunteți o persoană emotivă? S-a întâmplat să aveți de suferit consecințe grave ale emoțiilor dvs.?

– Sunt o persoană emotivă dar și cerebrală în același timp. Emoția este frumoasă, umană, atât timp cât este constructivă.

• Ce v-a determinat să alegeți școala? Tradiție, vocație sau întâmplare?

– Eu nu am vrut să fiu profesor. Învățământul nu a fost niciodată atractiv financiar. A fost și este excesiv birocratic și sincer să vă

spun mi-a fost teamă că nu am să știu să transmit elevilor cunoștințele mele. Dar, se pare că EL a fost mai înțelept ca mine și astăzi nu aș renunța la locul meu din mijlocul copiilor pentru nimic în lume.

• Care credeți că sunt slăbiciunile fundamentale ale școlii românești? Dar punctele ei cele mai tari? Puteți argumenta aplicat pe specialitatea pe care o predăți?

– Țara această are resurse, are un corp profesoral bine și foarte bine pregătit și copii minunați, frumoși și inteligenți după care aleargă Universități de prestigiu din lume. Ni se inoculează permanent ideea că nu suntem performanți, dar copiii noștri câștigă neîncetat Concursuri și Olimpiade internaționale, în fața celor mai bine cotați ca noi. Toată lumea vorbește de Reformă, iar Reforma s-a transformat într-un stres permanent, cu tot felul de direcții contradictorii, neglijându-se aspectul principal: liniștea și continuitatea învățării. Învățământul românesc trebuie să-și redobândească locul, prin recuperare dar și prin racordare la noul european.

Așadar, tradiția și noutatea trebuie să fie un proiect aflat în mâna unor valoroși profesioniști, dar nu birocrați ci practicieni.

• Care ar fi primele trei decizii pe care le-ați lua dacă, Doamne păzește, ați fi pentru o zi ministrul învățământului?

– „Doamne ferește”!

Aș propune un sistem de învățământ în care componenta practic aplicativă să fie minimum 50 % din bugetul de timp acordat școlii, la toate disciplinele, la toate clasele.

Aș propune, în special la Liceu, să se facă pachete de 6-7 discipline pe care elevii să se specializeze.

Aș propune interconectarea tuturor factorilor decizionali din

educație, familie, societate civilă, mediu de afaceri, mass media. Problema învățământului nu este numai în interiorul mediului școlar ci și în afara lui. Elevii văd că nu educația e în relație cu recunoașterea valorii unui om, ci alți factori, străini de morală și chiar de normalitate.

• Vrând-nevrând, indiferent de timp sau de tipul școlii, desfășurarea procesului de învățământ presupune un anumit tipic, ca să nu zic anumite clișee. Reușiți să le biruiți? Cum vă reîmpropățați forțele?

– La începutul fiecărui an școlar îmi stabilesc obiective pe care aș vrea să le ating în acest răstimp. Întotdeauna mă adaptez, accelerez sau decelerez în funcție de răspunsul copiilor. Important este să păstrezi direcția, să avansezi, să urci. Păstrez un raport corect între concurența individuală și munca în echipă. Fiecare etapă am perceput-o ca pe o nouă provocare, fiecare generație de elevi cere altceva și are altceva de oferit.

• Dincolo de cantitatea de informație pe care sunteți obligat să o transmiteți prin programa șco-

Seminarul de la Mănăstirea Neamț premiat în Republica Macedonia

Remember – „Sinaia în vremea regilor”

Vă propunem o incursiune cu 20 de halte spre o destinație încărcată de istorie – Sinaia, așa cum ni se arată în albumul „Sinaia în vremea regilor” (ed. Art Hystoria, 2017), de Alina Huzui-Stoiculescu, Robert Stoiculescu și Emanuel Bădescu. Volumul este o monografie care adună poveștile locului și fotografiile prețioase.

Începuturile

1. Vreme de câteva secole înainte de ridicarea Castelului Peleş, singurele adăposturi omenești din sălbăticia Sinaiei au fost schitul rupestru săpat în stânca Sfânta Ana, schitul Sf. Nicolae de pe muntele Molomoș și mănăstirea zidită de marele-spătar Mihail Cantacuzino în anul 1695.

2. Odinioară potecile care însoțeau râul Prahova erau bătute de pustnicii care căutau loc de rugăciune și de negustorii care, începând cu secolul al XV-lea, ocoleau vămile de la trecătoarea Rucăr-Bran și Pasul Buzăului, preferând acest traseu mai anevoios pentru transportul mărfurilor între Țara Românească și Transilvania.

3. Acolo unde nimeni nu gândea că s-ar putea înfirișa o așezare modernă, sihaștrii care căutau să fie singuri cu credința lor urcau valea întunecată a Prahovei, spre crestele Bucegilor. În actul de zidire a Mănăstirii Sinaia din 1715, marele-spătar Mihail Cantacuzino scria că unde mai înainte de zidirea ei se aflau sihaștri, acolo, în pustietate, nu se putea trăi de tâlhari (deoarece aceste locuri izolate reprezentau teritoriul lor).

4. Mănăstirea Sinaia a devenit, prin legăturile stabilite cu Mănăstirea Colței din București – ctitorită tot de marele-spătar Mihail Cantacuzino – și cu Muntele Athos, unul dintre cele mai influente centre culturale și spirituale ale epocii și, prin aceasta, o destinație favorită pentru domnii și personalitățile politice ale țării.

5. În timp, mănăstirea ajunsese nu doar o colonie religioasă, ci și un adevărat nucleu de viață obștească; acest lucru a condus la decizia amplasării unei reședințe regale în vecinătatea sa.

Carol I

6. Spre sfârșitul zilei de 5 august 1866, un poștalion tras de opt cai se

oprea în preajma chiliilor albe ale mănăstirii, aducându-l pentru întâia oară pe Domnul Carol pe malurile Prahovei.

7. Priveștiile descoperite în timpul vizitelor din 1869 și 1871 aveau să trezească Suveranului sentimente adânci pentru frumusețile tăcute ale plaiului Peleşului. În 1872, Carol i-a scris tatălui său, prințul Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, destăinuindu-i că aprecia atât de mult aerul permanent proaspăt și sănătos al Sinaiei, încât plănuia să clădească lângă mănăstire o vilă elvețiană, care să-i fie sălaș pentru lunile de vară.

8. Pe timpul vizitelor din perioada 1871-1883 – până la construirea reședinței de vară –, Carol și Elisabeta au locuit în vechiul arhondaric al mănăstirii, unde fuseseră amenajate două odăi împodobite cu obiecte românești.

9. Construcția castelului a început în anul 1873, pe unul dintre locurile cele mai pitorești ale Bucegilor, pe valea tumultuosului râu Peleş. La captarea izvoarelor subterane, ridicarea temeliei castelului, la gaterile și la carierele din Pietra Arsă, precum și la numeroasele etape ale construirii castelului, au lucrat italieni, sârbi, bulgari, germani, maghiari, turci, francezi, englezi, albanezi și greci (după încheierea lucrărilor, o parte dintre ei s-au stabilit pe acele locuri).

10. Șantierul castelului a avut la bază planurile arhitectului vienez Wilhelm von Doderer. După încheierea Războiului de Independență, construcția a continuat după proiectul arhitectului german Johannes Schultz și a fost terminată, într-o primă etapă, în 1883. (...) A doua etapă de construcție a început în 1890, a durat până în 1914 și a purtat amprenta arhitectului ceh Karl Liman.

11. Vilegiaturistii puteau vizita Castelul Peleş numai după obținerea permisiunii de la biroul de arhitectură al palatului, însă aleile parcului erau deschise în permanență publicului.

12. Dorința lui Carol I a fost de a construi într-un spațiu neatins până atunci și de a lega sufletește poporul de Casa Regală și Dinastie. Castelul era destinat să fie nu doar o simplă reședință de vară, ci era investit cu o semnificație politică și culturală, după cum îi scria Carol I tatălui său, Karl Anton: „Măreția acestei construcții face în țara întreagă o impresie excelentă și toată lumea se bucură fiindcă vede o garanție a stabilității regimului. Chiar de pe acum îl numesc castelul regesc, ceea ce poate va fi într-o zi”.

Regina Maria, la Sinaia

13. Pentru principii moștenitori ai tronului României, arhitectul Karel Liman a conceput, între anii 1899 și 1902, Castelul Peleşor. Astfel, Principele Ferdinand și Prințesa Maria au părăsit, în 1903,

fermecătoarea Casă a Pădurii, cu stâlpi plini de vegetație și împodobită cu simboluri vânătoarești (care fusese pregătită, încă din 1879, pentru partidele de vânătoare ale Domnului Carol I).

14. Mai apoi, casa s-a transformat în Castelul Foișor și a devenit locuința Prințelui Carol. În 1932, Foișorul a ars complet într-un incendiu, însă a fost refăcut la scurt timp.

15. Clădirile din jurul castelelor completau peisajul idilic al Peleşului: Casa Cavalierilor era folosită pentru a găzdui suveranilor străini, Corpul de Gardă, pentru garda care asigură paza, iar Economatul, pentru funcționarii și personalul castelelor.

16. Reședința de vară a avut rolul ei în întâlnirile politice cu suveranii și miniștrii altor state. Un

moment semnificativ al politicii externe românești a fost vizita Împăratului Franz Joseph, în septembrie 1896, pentru reînnoirea tratatului austro-român din cadrul Triplei Alianțe. Cu acest prilej, a fost amenajată Stânca Franz Joseph din apropierea Poienii Stânei, ca belvedere. Fiind încântat de privilegii, Împăratul a încuviințat rugămintea Regelui Carol I de a da numele său acelei amenajări.

Personalitățile

17. Construirea Castelului Peleş – unde Regele și Regina veneau atât de des – și realizarea căii ferate rapide au deșteptat în rândul bucureștenilor cu dare de mână dorința de a-și ridica și ei reședința la Sinaia. Prințul Dimitrie Ghica (...) a fost primul proprietar de vilă la Sinaia. Imobilul, construit în anul 1872, se găsea pe locul actualului cazinou și era înconjurat de un întins parc de foișoare.

18. La numărul 59, mai retrasă față de bulevard și așezată pe un vast domeniu, era vila Lelia Oteteșanu. Proprietara, născută Cesianu, a fost căsătorită cu ministrul de finanțe Ion Oteteșanu.

19. Impresionat de peisajul muntelui Furnica, Take Ionescu, pe atunci ministru și membru al Societății Carpatine din Sinaia, și-a cumpărat, în anul 1893, o casă în apropierea Mănăstirii Sinaia, pe strada care i-a purtat numele începând din 1905. Vila lui Take Ionescu din Sinaia era locul predilect al întâlnirilor politice, la care uneori participa și Ion C. Brătianu. Vilele acestor personalități se învecinau cu locuințele mai modeste ale localnicilor și ale funcționarilor din cartierul Furnica.

20. Pe timpul verii, popularele cofetării Capșa și Riegler își deschideau chioșcurile din Parcul Ghica. La marea concurență în atragerea publicului participa, cu oferta ei, și Cofetăria Kalimzaki.

Red.

Cui îi e frică de ultimul Sinod?

U nul dintre cele mai importante evenimente din istoria recentă a Bisericii creștine a fost Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, desfășurat în perioada 16-26 iunie 2016 în Creta (Grecia). Evenimentul a constituit prilejul întâlnirii reprezentanților a zece Biserici Ortodoxe Autocefale, care au căutat soluții administrative la unele teme contemporane.

Trebuie precizat de la bun început faptul că acest sinod nu a formulat învățături noi de credință, nu a modificat cu nimic rânduielile tipiconale ale slujbelor religioase și nu a luat hotărâri de ordin canonic în afara celor existente și recunoscute deja în Biserica universală.

Pentru o analiză a acestui eveniment nu trebuie să fii neapărat teolog sau specialist în istoria Bisericii. Este cunoscut faptul că sinodalitatea reprezintă o regulă canonică a Bisericii în vederea exprimării unității de credință, a vieții spirituale și a disciplinei canonice.

Biserica creștină (în general) și cea Orto-

doxă (în mod special) au practicat de la început adunarea episcopilor în sinoade, prin care să se exprime poziția comună unitară asupra problemelor dezbătute. Să amintim doar canonul 19 al Sinodului al IV-lea ecumenic din anul 451 care menționează că dacă nu se întrunesc sinoadele, se vor înmulți problemele de natură religioasă. Astfel, cele 7 sinoade ecumenice, desfășurate în perioada anilor 325-787, au stabilit învățăturile de credință, au combătut eretiile (învățăturile de credință greșite) și au dat uniformitate cultului prin rânduielile bisericesti și disciplina canonică.

Recepție organizată de primarul din Heraklion pentru Întâistătorii ortodocși

Nu poate trece neobservat faptul că formarea statelor naționale, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a determinat noi realități și din punctul de vedere al administrației bisericesti, întrucât multe dintre aceste state sunt majoritar ortodoxe. În acest sens, sinodul din anul 2016 a reunit delegații ale Bisericilor Ortodoxe Autocefale. Conform regulamentului, și mireni creștini, având un rol bine determinat, au luat parte la sesiunile plene ale sinodului. Este important de menționat și faptul că documentele finale ale sinodului nu au fost votate și semnate de către Întâistătorii Bisericilor Autocefale în nume propriu, ci în numele bisericilor pe care le-au reprezentat.

Dialogul Bisericii Ortodoxe cu diferite confesiuni creștine și nu numai, urmărește, în primul rând, mărturisirea dreptei credințe și înțelegerea învățaturii apostolice și patristice. Refacerea unității tuturor creștinilor se va realiza

prin întoarcerea eterodocșilor la ortodoxie, fără vreun compromis teologic sau minimalism dogmatic din partea creștinilor ortodocși. Într-un asemenea context, dialogul ecumenic va fi evaluat periodic la nivel panortodox, ecumenismul nefiind declarat drept „dogmă” a Bisericii.

Pornind de la ideea conform căreia omul nu este un simplu ansamblu de celule, organe și țesuturi, ci reprezintă chipul lui Dumnezeu (Facerea I, 27), Biserica și-a manifestat îngrijorarea față de impunerea unui mod de viață tot mai consumist, lipsit de adevăratele valori morale creștine. Din această perspectivă, membrii sinodului au „regândit” abordarea relațiilor interumane în contextul socio-cultural actual.

Sfântul și Marele Sinod a subliniat responsabilitatea omului în spațiu și timp, având întotdeauna perspectiva veșniciei. Cunoașterea științifică, indiferent de rapiditatea cu care ar avansa, nu motivează voința omului, nici nu oferă răspunsuri la problemele importante de ordin moral și existențial sau la căutarea sensu-

din cadrul ședințelor sinodului. Chiar dacă Biserica păstrează adevărul de credință nealterat, trebuie să răspundă provocărilor societății contemporane și să vină cu eventuale soluții la acestea.

Misiunea Bisericii în lumea contemporană; Diaspora Ortodoxă; Autonomia și modul ei de proclamare; Sfânta Taină a Cununii și impedimentele la aceasta; Importanța postului și respectarea lui astăzi; Relațiile Bisericii Ortodoxe cu ansamblul lumii creștine sunt temele principale ale sinodului desfășurat în Creta, pe marginea cărora, Bisericile Ortodoxe participante s-au pronunțat astfel încât învățătura de credință să rămână nealterată și să fie practică în spiritul mesajului evanghelic. Pentru cine dorește să afle mai multe detalii, recomand următorul link:

<http://basilica.ro/documentele-oficiale-ale-sfantului-si-marelui-sinod-in-limba-romana/>.

Nu au fost neglijați nici tinerii, care caută deplinătatea vieții în libertate, dreptate, creativitate și iubire. Biserica îi cheamă să se alăture în mod conștiincios Celui care este Calea, Adevărul și Viața.

Atât timp cât Sfântul și Marele Sinod din Creta nu a formulat noi dogme, ci a reprezentat o reconfirmare a continuității în mărturisirea credinței ortodoxe a Bisericii propovăduită de către Sfinții Apostoli și Sfinții Părinți, în conformitate cu învățătura celor șapte sinoade ecumenice și a sinoadelor locale recunoscute care au urmat, este de neînțeles atitudinea de împotrivire și de „condamnare”, ce e drept izolată, din partea unor persoane (clerici sau laici) a hotărârilor acestuia. Astfel, s-a ajuns în situația extremă și total nefundată din punct de vedere teologic, în care unii preoți nu mai pomenesec ierarhul locului la Sfânta Liturghie, pe motiv că a semnat documentele sinodului din Creta, unii creștini consideră „schismatici” sau, mai grav, „eretici” pe cei care acceptă hotărârile sinodului etc. Chiar dacă 4 (Antiohia, Bulgaria, Georgia și Rusia) din cele 14 Biserici Autocefale nu au participat la lucrările sinodului și, prin urmare, nu au semnat hotărârile acestuia, nu înseamnă că deciziile ar fi nestatutare sau contrare canoanelor.

În concluzie, amintim faptul că un adevărat creștin trebuie să păstreze și să transmită dreapta învățătură de credință în chip nealterat, având la bază iubirea lui Dumnezeu Întrupat.

Prof. dr. Mihai FLOROIA

Școala „Mihai Eminescu” a împlinit 45 de ani

Școala „Mihai Eminescu” din Roman a împlinit, în chiar ziua în care s-a născut poetul național, 45 de ani de la înființare. La manifestările organizate cu acest prilej aniversar au participat primarul, Lucian Micu, inspectorul general al Inspectoratului Școlar Județean, domnul Viorel Stan, cadre didactice pensionare, foste angajate ale școlii, cadre didactice în activitate, părinți ai copiilor care învață în această școală.

S-a proiectat un film de prezentare, apoi au fost evocați foștii directori ai școlii, iar dintre luările de cuvânt ale invitaților am reținut spusele domnului Micu: „Vorbim aici, la școala Mihai Eminescu, de educație; ca și în celelalte școli din oraș de fapt. Iar educația este nemuritoare. Ceea ce vă invit eu astăzi este să punem cu toții umărul ca această educație să fie cât mai sănătoasă, să avem cât mai multe proiecte pe care să le punem în practică. În acest punct eu vreau să vă mulțumesc pentru reacția pozitivă pe care ați avut-o ori de câte ori a fost vorba despre proiecte comune și îmi doresc să fie mereu la fel, adică să fie aceeași reacție. Reacție pe care să o găsim și la alte colective didactice. Cu ocazia împlinirii a 45 de ani de funcționare, vă rog să-mi permiteți să vă felicit din suflet și să vă urez un călduros «La mulți ani!»” (Red.)

Părintele Justin Pârvu ar fi împlinit 99 de ani

Pe data de 10 februarie s-au împlinit 99 de ani de la nașterea Părintelui Justin Pârvu, marele duhovnic și stareț al Mănăstirii Petru-Vodă, supranumit și „apostolul neamului românesc”. Părintele Justin s-a născut în satul Petru-Vodă, la 10 februarie 1919, și și-a început viața monahală la Mănăstirea Durău, la vârsta de 17 ani. În anul 1939, după ce a intrat în rândul călugărilor, s-a înscris la Seminarul monahal de la Cernica, lângă București. În timpul războiului, între anii 1942-1944, a slujit ca preot militar pe frontul de est, până la Odessa. După ce comuniștii au preluat conducerea țării, părintele a fost arestat pe motive politice și condamnat la 12 ani de detenție, trecând prin închisorile de la Suceava, Văcărești, Jilava și Aiud.

După 1990, părintele Justin s-a întors la Mănăstirea Secu și, până în 1991, a fost preot și duhovnic la această mănăstire. Doi ani mai târziu, el s-a retras în sihăstrie, cu gândul de a-și petrece restul zilelor în post și rugăciune. În 1991, a întemeiat Mănăstirea de la Petru-Vodă. În anul 2000, părintele a ridicat un schit de maici lângă Mănăstirea Petru-Vodă, o casă de educație pentru copii și un azil pentru bătrâni, iar trei ani mai târziu a înființat o publicație de învățătură și atitudine ortodoxă, cu apariție lunară, numită „Glasul Monahilor”.

Părintele Justin a încetat din viață pe 16 iunie 2013, la vârsta de 94 de ani, fiind înmormântat lângă biserica ridicată de el la Petru-Vodă.

Mărturisitoarea Aspazia Oțel Petrescu s-a mutat la Domnul

În noaptea de 21-22 ianuarie s-a stins din viață, la vârsta de 94 de ani, nemțeanca Aspazia Oțel Petrescu, scriitoare și fostă deținută politic, care a petrecut 14 ani în lagărele comuniste.

Se cuvine să îi aducem un omagiu, pentru că pe jertfa acestor eroi s-a clădit libertatea neamului nostru.

Aspazia Oțel Petrescu s-a născut pe 9 decembrie 1923 la Cernăuți, într-o familie de învățători. După ce a urmat cursurile școlii primare în comuna Ghizdița, a fost înscrisă la Liceul din Bălți. Acolo a urmat un semestru, după care a fost retrasă din cauza unei hipocalcemii. Fiind pusă de părinți să aleagă între Chișinău și Cernăuți, urmează cursurile Liceului de fete ortodox „Elena Doamna” din Cernăuți. După susținerea Bacalaureatului, la Orăștie, a urmat Facultatea de Litere și Filosofie de la Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj. Aici îl are profesor pe Lucian Blaga, fiind una din cele mai apreciate studente ale sale. Între 1946-1948, Aspazia Oțel Petrescu lucrează ca dactilografă, în cadrul Centrului de Studii Transilvane, aflat pe atunci sub conducerea academicianului Silviu Dragomir. În data de 9 iulie 1948, cu doar câteva zile înaintea susținerii ultimelor examene, studenta Aspazia Oțel Petrescu este arestată de securiști, pentru activitate contra siguranței statului, prin apartenența sa la Mișcarea Legionară și la FORS (Frăția Ortodoxă Română Studențească). Este condamnată la zece ani de temniță grea, în închisorile din Mîslea, Dumbăveni și Miercurea Ciuc.

În 1958, cu puțin înainte de a fi eliberată, Aspazia Oțel Petrescu primește o nouă condamnare, de încă patru ani. Astfel, între 1958-1962, va trece din nou prin închisorile comuniste din Mîslea, Jilava, Botoșani și Arad. După eliberare, se stabilește în orașul Roman, din județul Neamț.

Aspazia Oțel Petrescu a consemnat suferințele îndurate în perioada de detenție în volumele: „Strigat-am către Tine, Doamne...”, „Cu Hristos în celulă”, „Adusu-mi-am aminte”, „A fost odată”.

În izolator, printre șobolani

Iată mărturia Aspaziei Oțel Petrescu, din timpul perioadei de detenție, mai exact a zilelor petrecute la izolator printre șobolani, în frig și foame:

„Ce să fac, Doamne, ce să fac, că aștia la noapte mă ronțăie? Dacă n-aș fi avut cătușele la spate cu mâinile, aș fi încercat să mă apăr de ei. Dar așa, cu mâinile la spate și neputându-le mișca, ce-am să fac? M-a cuprins disperarea și mi-am zis: «Mă arunc cu putere până jos și termin povestea! Până aici, Doamne, am putut să rabd, dar acum nu mai pot!» Imediat însă mi-am revenit. «Ce tâmpenie, cine îmi dă mie certitudinea că ajung moartă jos? Pot să ajung rănită și e mai rău!» Și atunci am strigat, efectiv am strigat, pentru că mi-am auzit vocea: «Doamne, nu mă lăsa!» Nu am putut să spun nici o altă rugăciune, nu am fost în stare. Tot ce a fost în mine putere, duh, s-a materializat în acel strigăt: «Doamne, nu mă lăsa!» În clipa în care s-a încheiat strigătul, totul în jurul meu a dispărut: lucarne, șobolani, pivniță... Toate amănuntele pe care le înregistrasem până atunci s-au șters. Era doar o imensitate albă. Era ceva foarte luminos, dar nu lumina aceasta cu care suntem obișnuiți. Ca să sugerez mai bine, pot spune că era ca o zăpadă proaspătă peste care a venit un soare strălucitor – și atunci zăpada licărește în mii de luminițe. Eu nu-mi mai dădeam seama ce este cu mine. Știam că am avut o problemă și nu o mai am. Mă copleșise o bucurie imensă, o bucurie pe care probabil că o ai atunci când iubești foarte tare pe cineva și afli că ești iubit în aceeași măsură. Era ceva mistuitor, de o intensitate greu de suportat... Această stare a durat circa două zile, până când a venit procurorul de la București și m-a chemat la anchetă.” (Revista „Familia ortodoxă”, nr. 16/2010)

Semnal editorial

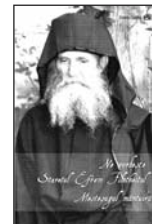
„Ne vorbește Starețul Efreim Filotheitul – Meșteșugul mântuirii”

Semnalăm apariția, la Editura Egumenița, a cărții „Ne vorbește Starețul Efreim Filotheitul – Meșteșugul mântuirii”, volum tradus din limba greacă de ieromonahul Munteanu Teofan și de pr. Victor Manolache.

Volumul are în prim plan personalitatea arhimandritului Efreim Filotheitul sau Athonitul, fost stareț al Mănăstirii Filotheu de la Muntele Athos și întemeietor al mai multor mănăstiri în Statele Unite ale Americii. În prezent viețuiește la Mănăstirea Sf. Antonie din Florence, Arizona.

Părintele Efreim a fost preot călugăr timp de aproape 60 de ani și stareț timp de mai mult de 50 de ani. A fost ucenic al părintelui Iosif Spilaiotis – cunoscut ca Iosif Isihastul – din Muntele Athos, și a trăit în ascultare față de acesta timp de 12 ani, până la moartea bătrânului Iosif, în 1959.

„Ortodoxia a mers întotdeauna pe calea cea împărătească a Evangheliei, a păstrat duhul autentic al creștinismului înaintea misticismului întunecat al ereziilor apusene, al cezaro-papismului, al aversiunii latinilor și al raționalismului protestant subiectivist. Permanent, ea a ținut măsura și armonia, n-a greșit, pentru că Sfinții Părinți erau mișcați și îndrumați duhovnicește de Duhul Sfânt. S-o propovăduim cu eroism și vitejie, ca niște fii adevărați ai marilor ei eroi. Ortodoxie minunată, mireasa însângărată a lui Hristos, niciodată nu ne vom lepăda de tine noi, nevrednicii, și dacă o vor cere situația și timpurile, învrednicește-ne să vărsăm pentru tine și ultima picătură de sânge.” (Starețul Efreim Filotheitul)

„Pollyanna, flori de portocal”

Recomandăm tinerilor cititori, și nu numai, cartea „Pollyanna, flori de portocal”, apărută recent la Editura Sophia în traducerea Emiliei Cristea, cel de-al treilea volum din seria semnată de scriitoarea Harriet Lummis Smith.

Nuvela „Pollyanna”, scrisă în 1913 de îndrăgita scriitoare de literatură pentru copii Eleanor H. Porter, a înregistrat un succes remarcabil, reprezentând, de altfel, începutul unui lung șir de povestiri. În 1915, Porter a publicat partea a doua a cărții, „Pollyanna Grows Up”. Alte 11 cărți despre Pollyanna, numite „Cărțile mulțumirii” („Glad Books”), au fost publicate de-a lungul timpului, cele mai multe fiind scrise de Elizabeth Borton sau Harriet Lummis Smith.

Ultima carte din această serie a fost publicată în anii '90 de către Colleen L. Reece și se numește „Pollyanna Plays the Game”.

Despre această cuceritoare lectură, regretatul arhimandrit Teofil Păraian spunea: „Această carte am cunoscut-o în anul 1944. Aveam, pe atunci, cincisprezece ani. Ea mi-a fost de mare folos, mai cu seamă prin tema ei. Din ea am aflat că un creștin trebuie să fie mereu mulțumit, pentru că Dumnezeu așa îl vrea pe om, să fie mulțumit. Citind această carte, am luat aminte la tema ei, am luat aminte la faptul de a fi mulțumit și, cu toate că nu mi-am urmărit mulțumirea în mod artificial, am avut în vedere totdeauna să mă mulțumesc cu ce mi-a rânduit Dumnezeu. Cartea mi-a plăcut mult atunci când am citit-o pentru prima dată și mi-a părut rău că n-am regăsit-o de-a lungul anilor ce au trecut, deși mereu m-am interesat de ea și am recomandat-o celor cu care am venit în legătură”.

BAC-ul pentru olimpici

Ministerul Educației Naționale (MEN) anunță că sesiunea specială a examenului național de bacalaureat, dedicată componenților loturilor olimpice, se va desfășura, în perioada 10-25 mai 2018, și va fi organizată de Inspectoratul Școlar Județean Prahova. Comisia județeană va nominaliza ulterior unitățile de învățământ care vor găzdui centrele de examen și de evaluare pentru această sesiune specială.

Înscrierea candidaților va avea loc în zilele de 10 și 11 mai. Probele de evaluare a competențelor se vor desfășura astfel: 14-15 mai (evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba română/limba maternă), 16 mai (evaluarea competențelor lingvistice într-o limbă de circulație internațională), respectiv 17-18 mai (evaluarea competențelor digitale).

„Probele scrise au următorul calendar: 21 mai (Limba și literatura română), 22 mai (proba obligatorie a profilului), 23 mai (proba la alegere a profilului și specializării) și 24 mai (limba și literatura maternă). Afișarea primelor rezultate, la sediul unității de învățământ care va găzdui această sesiune specială, este prevăzută pentru data de 24 mai (până la ora 18:00), depunerea contestațiilor fiind programată în cursul aceleiași zile (18:00-20:00). În data de 25 mai, vor fi soluționate contestațiile și afișate rezultatele finale”, precizează MEN, într-un comunicat de presă.

Simularea Evaluării Naționale și a Bacalaureatului

Ministerul Educației Naționale a decis: la nivel național, simularea Evaluării Naționale pentru elevii clasei a VIII-a va avea loc în perioada 5-7 martie 2018, iar cea a probelor scrise din cadrul examenului național de Bacalaureat, în intervalul 19-22 martie.

Calendarul simulării EN VIII are următoarea configurație: 5 martie – Limba și literatura română, 6 martie – Matematică, 7 martie – Limba și literatura maternă, 16 martie – comunicarea rezultatelor.

Simularea probelor scrise din cadrul examenului național de Bacalaureat se va desfășura după următorul program (comun pentru clasele a XI-a și a XII-a): 19 martie – Limba și literatura română/E)a), 20 martie – Limba și literatura maternă/E)b) și 21 martie – proba obligatorie a profilului/E)c).

Proba la alegere a profilului și specializării/E)d) se va derula joi, 22 martie și va fi susținută exclusiv de elevii clasei a XII-a.

Obiectivele simulării sunt familiarizarea elevilor cu rigorile examenelor pe care le vor susține la finalul celor două cicluri de învățământ, stabilirea nivelului real de pregătire atins în această etapă, precum și optimizarea pregătirii în vederea obținerii unor rezultate satisfăcătoare la examenele propriu-zise.

„Și eu fac sport. Am patru medalii și o vreau pe a cincea”

Cu dorința din titlu s-a încheiat prima întâlnire pe 2018 din cadrul proiectului „Campionii României în școală, liceu și universitate” orga-

Panoramic nemțean

nizată de către DJST Neamț. „Și eu fac sport. Am patru medalii și o vreau pe a cincea”, au fost vorbele unei eleve de clasa a III-a de la Școala Gimnazială Nr. 2 din Piatra-Neamț către invitatul zilei, Gheorghe Paisa, directorul DJST Neamț. Acesta este antrenorul loturilor naționale de radioamatorism ale României, la toate categoriile de vârstă. De asemenea, este singurul român care face parte din Grupul permanent de lucru al Federației Internaționale de Radioamatorism, for ce se ocupă de organizarea întregii activități sportive din domeniu în lume. Ca antrenor al României, Gheorghe Paisa a urcat cu România pe locul 3 la mondiale și europene, reușind să pregătească în trecut un sportiv care a stabilit cinci recorduri mondiale.

Gheorghe Paisa a reușit să aibă întrevedere animată cu elevii ai claselor a III-a A (învățător Ramona Atomei, profesor educație fizică și sport – Eduard Archir), a III-a B (învățător Daniela Blaniu, profesor educație fizică și sport – Narcis Chiuaru) și a VII-a E (profesor educație fizică și sport – Laurențiu Andrei). După o prezentare a ceea ce înseamnă competițiile sportive de la nivelul local până la cel olimpic, Gheorghe Paisa a întrebat: Ce sportivi români cunoașteți? Cel dintâi răspuns: Nadia Comănești.

Apoi s-au auzit numele tenismenei care conduce clasamentul mondial, Simona Halep, dar și al colegei acesteia, Sorana Cârstea. Băieții au sărit: Cristiano Ronaldo și Lionel Messi. „Acestia nu-s români”, i-a corectat Paisa, dar a admis că orice exemplu arată că interesul copiilor pentru sport este ridicat. Toate aceste nume rostite de copii indică faptul că cei mici sunt atenți la ce se întâmplă în jurul lor și la oamenii care „produc” rezultate, în concluzie, care pot fi sau sunt modele.

Când a întrebat ce sport este practicat de către copii, răspunsurile au curs: handbal, înot, karate, tenis de câmp, atletism, fotbal, dans sportiv. „Fac fotbal la Ceahlăul. Este un joc de echipă care îmi place foarte mult. Este bine că atunci când greșești, colegii te pot ajuta și te poți baza pe ei. Dacă în teren nu ne ajută, atunci echipa nu ar avea succes. Rolul antrenorului este de a organiza echipa, de a o pregăti și de a da indicațiile care se ne ajute pentru a câștiga”, a povestit Ștefan Armeanu colegilor săi, reliefând importanța tuturor celor implicați în sportul de echipă. Despre concentrare a vorbit însă o elevă, Sorina Harabagiu, care este practicantă de karate: „Sportul necesită mult timp și pentru a ajunge pe podium trebuie determinare și ambiție. În timpul meciurilor, dacă vreau să aud ce îmi transmite antrenorul, atunci trebuie să fiu foarte atentă și concentrată pentru a nu-mi pierde adversarul din ochi”. (Livia MIHALCEA)

Cinci medalii la Olimpiada Națională de Astronomie și Astrofizică

Cinci dintre cei șase elevi nemțeni participanți la Olimpiada Națională de Astronomie și Astrofizică, desfășurată în perioada 2-5 februarie, la Gura Humorului, în Suceava, au obținut medalii. Toți laureații au fost pregătiți de profesorul Grigoruță Oniciuc, de la Colegiul Național „Petru Rareș” din Piatra-Neamț.

Cristiana Flavia Pascal (clasa a VIII-a), a primit medalie de bronz, Ioana Alexandra Brănuț (clasa a VIII-a)- medalie de bronz, Traian Bistriceanu (clasa a VII-a)- mențiune de onoare, Alexandru Apostol (clasa a VII-a)- medalie de bronz, Cosma Smaranda Sturzu (clasa a VII-a)-medalie de onoare.

Pregătirea elevilor s-a desfășurat în cadrul Centrului de Excelență Neamț, cu profesorul de la cerc, Grigoruță Oniciuc. (Red.)

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

Februarie 2018

2/1853 – n. **Nicu N. Albu**, la Piatra-Neamț (d. 31. 05. 1908, București), a absolvit Facultatea de Medicină din Berlin, fără examen de doctorat. Aredaș al moșiilor din Roznov, Turturești și Mărăței, se va consacra exploatarea forestieră, construind drumuri, șosele, căi ferate (Bacău – Piatra-Neamț, și Piatra-Neamț – Tarcău). Deputat, senator, prefect al Județului Neamț și primar. Atunci s-a terminat construcția șoselelor începute de Gheorghe Ruset-Roznovanu, s-au construit șapte poduri mari peste Bistrița, șoseaua peste Petru-Vodă (Târgu-Neamț –

Valea Bistriței), introducerea curentului electric în oraș, amenajarea Parcului „Cozla” și a grădinii zoologice, aducțiunea de apă potabilă, construirea de străzi, trotuare, extinderea liniilor telefonice în județ, mutarea gării pe actualul amplasament. A

Rememorări nemțene

sprijinit apariția publicațiilor: „Mișcarea”, „Propășirea”, „Munca”.

4/1934 – n. **Marin-Marcel Drăgotescu**, la Craiova (d. 6. 07. 2002, Piatra-Neamț), profesor, documentarist, eseist și publicist. A absolvit Facultatea de Istorie a Universității București, ca șef de promoție (1957), a primit o bursă la Institutul „Constantin Drăgan” de la Milano (1957). Întemeietor și director al Muzeului de Istorie din Bicaz, vicepreședinte al Comitetului de Cultură și Artă Neamț. Scrieri: „Monumente istorice de pe

Valea Bistriței” (colab.), „Ghid turistic al Județului Neamț”, „Palatul Cnejilor și Mănăstirea Durău”, „Piatra-Neamț – mic îndreptar turistic”, „Muzeu și colecții din Județul Neamț”, „Drumuri la mănăstiri moldave”, „Mănăstirea Războieni – arc peste timp”, „Monumente istorice și de arhitectură din Județul Neamț” (colab.).

7/1932 – n. **Virgil Răzeșu**, la Brăila, doctor în medicină, prozator, a absolvit Institutul de Medicină, Iași. Din 1963, medic primar, șef de secție chirurgie, la Piatra-Neamț. Membru al unor organizații științifice și profesionale din România și internaționale. Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra Neamț. Cărți de specialitate: „Chirurgie generală – probe practice

Concurs interjudețean „Otilia Cazimir – poeta sufletelor simple”

Scoala Gimnazială „Carmen Sylvia” Horia, structura Școala Gimnazială „Otilia Cazimir” din Cotu-Vameș, a organizat, în ziua de 12 februarie, un nou concurs interjudețean de poezie – „Otilia Cazimir – poeta sufletelor simple”, competiție ajunsă la cea de-a IX-a ediție. Au participat școli din 12 județe, cu peste 200 de compoziții literare – poezie și proză și cu peste 300 de lucrări artistico-plactice care se referă la conținutul ideatic al poeziei Otiliei Cazimir. Evenimentul a fost marcat și printr-un program artistic, respectiv transpunerea în scenă a 50 de poezii prin recitări, dramatizări, cântece și dansuri. La secțiunea Creație literară a concursului, au putut participa elevi ai claselor a III a – a VIII-a, iar la cea de Arte plastice elevi din clasele pregătitoare până la clasa a VIII-a. Tema generală a concursului a fost, la această ediție, *A murit Luchi* povestirea care a dat titlul volumului omonim de proză (cu subtitlul *Cum am cunoscut eu lumea*), în care Otilia Cazimir relatează desprinderea de copilărie în prima zi de școală a elevei Casian Alexandra.

Dialog sub genericul „Campionii României”

Elevii Școlii Gimnaziale „Alexandru Ioan Cuza” din Roman și antrenorul de qwan ki do Mihai Cristea au fost „protagoniștii” întâlnirii de luni, 22 ianuarie, care a contat pentru proiectul „Campionii României în școală, liceu și universitate”. Antrenor cu experiență în artele marțiale și în handbal, Mihai Cristea, conduce destinele Clubului Sportiv Bao Roman, o entitate cu rezultate în qwan ki do în România, dar și pe plan internațional.

Întâlnirea a început printr-o lecție despre disciplină și respect, urmată de o pledoarie caldă pentru civilizație și competiție, pentru calitățile care se pot dobândi prin sport. Totul, prin metoda dialogului.

„Aproape în orice sală de sport intri găsești pe un perete scris «Fair-play». Ce înseamnă?”, au fost cuvintele lui Cristea. Răspunsurile nu au întârziat să apară: „Să joci corect”, „Să respecti

adversarul”, „Să știi să pierzi”, „Să știi să te bucuri la victorie fără să fii arrogant”. Apoi s-a discutat despre încredere, tot cu exemple, și s-a ajuns la perseverență. Ce înseamnă? Au spus tot copiii: „Să nu te dai bătut la greu”, „Să încerci până reușești”. În final, cei vreo 200 de copii coordonați de profesorii Doina Cozma, Ana Maria Doltu, Lucian Levărdă și diriginții Florentina Davidov, Cristina Tărăță, Renata Gârbea au încheiat ora de sport cu un ropot prelungit de aplauze.

Elevii și profesorii de la „Vasile Sav” promovează protecția mediului acvatic

În urmă cu puțin timp, Liceul Tehnologic „Vasile Sav” a fost reprezentat la cea de-a doua

Panoramic romașcan

întâlnire a parteneriatului strategic Erasmus+ doar între școli denumit *Regards les rivières et les mers, protégeons les écosystèmes aquatiques dulcicolesaméliorons nos attitudes et nos comportements envers l'environnement!*

La întâlnirea care a avut loc la Instituto de Ensenanza Secundaria Thader, liceu de prestigiu din Orihuela, în Spania, au participat elevele Andrada Nastase și Veronica Acreței, însoțite de coordonatorul transnațional al proiectului, profesor Adriana Drăghici.

S-au vizitat săli de clasă, laboratoare cu aparatură performantă, a avut loc un curs-atelier de gravură în tehnica „linoleum”, s-a asistat la demonstrații științifice la Universitate și Muzeul Didactic de Științe Interactives al Universității Orihuela, s-a luat contact cu tehnologie modernă la stația de epurare a apei din localitate.

Proiectul *Regards les rivières...* a debutat în acest an școlar și implică colaborarea internațională a unor echipe din Belgia, Cehia, Slovacia,

Estonia, Spania, Bulgaria, Italia, Portugalia, Franța și Grecia, pe o durată de trei ani.

Prima ședință de lucru din cadrul proiectului, organizată ca întâlnire de formare a profesorilor a avut loc anul trecut, la Charleroi, în Belgia.

Cupa Unirii la oină

Miercuri, 24 ianuarie, a avut loc în sala de sport a Colegiului Tehnic „Miron Costin”, din Roman, Cupa Unirii la oină – băieți 2018. Au participat echipele: Școlii Gherăești, Școlii Pildești, Școlii „Mihai Eminescu” din Roman, LPS Roman, Școlii Maxut (comuna Deleni, Iași) și Școlii Pârcovaci (Hârlău, Iași).

Participanții s-au întrecut în cadrul primei competiții de oină din acest an, organizată cu sprijinul Primăriei Gherăești, pregătindu-se pentru Gimnaziala 2018, aplicându-se noul regulament pentru oina în 6 pe teren redus, care se va utiliza în acest an competițional la concursurile școlare de gimnaziu, atât pentru băieți, cât și la fete.

Cele nouă meciuri au fost aprig disputate, elevii arătând că știu din tainele acestui frumos sport românesc, oina. În urma meciurilor desfășurate, conduse de arbitrii Emanuel Blaj și Emanuel Omușoru, jucători de oină, campioni naționali la Biruința Gherăești, clasamentul Cupei Unirii a arătat astfel: 1. Școala Gherăești. 2. Școala Maxut, 3. Școala Pârcovaci. Mențiuți:

Școala Pildești, Școala „Mihai Eminescu” din Roman și LPS Roman.

După festivitatea de premiere, toți participanții au cântat și dansat Hora Unirii. Următoarea competiție de oină va avea loc pe 4 martie, Cupa Mărțișor 2018, competiție dedicată fetelor de gimnaziu”. (Red.)

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

Pentru examene și concursuri”; „Profesorul Ion Juvara – dascăl și promotor al chirurgiei românești”; un cap. în „Enciclopedia cancerului”, vol. XII; „Chirurgie generală – vademecum pentru examene și concursuri”. Beltristice: „Spectru intim – din viața unui chirurg”; „Trei bisturie care au revoluționat medicina (colab.)”; „Prin vămile vieții”, roman; „Nuntă de aur”, poezie și proză; „Tratat de deflorare”; vol. „Cetățeni de onoare ai Municipiului Piatra-Neamț” ș. a.

■ 10/1918 – n. **Iustin Pârvu**, la Poiana Largului, Neamț (d. 16. 06. 2013, Petru-Vodă, Neamț), duhovnic, memorialist, arhimandrit. A frecventat peste doi ani școala complementară. S-a călugărit

(1936) la Mănăstirea Durău. Înscriș la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Cernica, va continua la Vâlcea și Roman. Preot misionar pe frontul de Est. După război, a fost arestat, condamnat la 16 ani de închisoare. După eliberare (1964), va fi:

Rememorări nemțene

muncitor forestier, preot-monah la Mănăstirile Secu și Bistrița. Pune temelia Mănăstirii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, de la Petru-Vodă, Neamț (1991), al cărei stareț a fost. A întemeiat revistele „Glasul monahilor” și „Atitudini”. Cărți: „Părintele Iustin Pârvu și morala unei vieți căștigate”, „Cu părintele Iustin Pârvu despre moarte, jertfă și iubire”; „Daruri duhovnicești”, toate cu sprijinul scriitorului Adrian Alui Gheorghe.

■ 11/1943 – n. **Dan Monah**, la Mogoșești-Siret, Iași (d. 21. 09. 2013), profesor, muzeograf,

arheolog, absolvent al Liceului „Petru Rareș” din Piatra-Neamț (1960) și al Facultății de Istorie-Filozofie din Iași (1968); profesor la Liceul „Ștefan cel Mare” din Câmpulung Moldovenesc (1968), muzeograf la: Muzeul de Istorie, Piatra-Neamț, Muzeul din Bicaz și la Muzeul de Istorie din Bacău, cercetător științific la Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” din Iași. Doctor în istorie, cu teza „Plastica antropomorfă în Cultura Cucuteni” (1995). Studii de documentare la Universitatea „Paris I Sorbone-Pantheon” și la Universitatea din Chișinău.

Constantin TOMȘA
(continuare în pag. 14)

CALENDAR – februarie 2018

- 0** 1. **DJUVARA, ALEXANDRU** (1858-1913) scriitor, politician; 105 ani de la moarte;
01. **LUCHIAN, ȘTEFAN** (1868-1916) pictor, academician; 150 ani de la naștere;
02. (†) **ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI**;
02. **BILETE DE PAPAGAL**, cotidian, dir. Tudor Arghezi; 90 ani de la apariție;
03. **GÜTENBERG, JOHANNES** (1398-1468) tipograf, german; 550 ani de la moarte;
06. **BOGZA, GEO** (1908-1993) scriitor, academician; 110 ani de la naștere;
06. **GOLDONI, CARLO** (1707-1793) dramaturg italian; 225 ani de la naștere;
06. **KLIMT, GUSTAV** (1862-1918) pictor austriac; 100 ani de la moarte;
07. **CUCLIN, DIMITRIE** (1885-1978) compozitor, filosof, scriitor; 40 ani de la moarte;
14. **ATENEUL ROMÂN** (București); 130 ani de la inaugurare;
15. **SAVA, IOSIF** (1933-1998) muzicolog; 85 ani de la naștere;
15. **ȘTEFĂNESCU, MELCHISEDEC** (1823-1892) episcop, istoric; 195 ani de la naștere;
17. **BURADA, TEODOR** (1839-1923) etnograf, muzicolog, academician; 95 ani de la moarte;
18. **DĂRĂSCU, NICOLAE** (1883-1959) pictor; 135 ani de la naștere;
19. **ZIUA BRÂNCUȘI**;
22. **MUȘATESCU, TUDOR** (1903-1970) scriitor; 115 ani de la naștere;
23. **CORVIN, MATEI** (1443-1490) rege al Ungariei de origine română; 575 ani de la naștere;
26. **HAȘDEU, BOGDAN PETRI-CEICU** (1838-1907) filolog, scriitor, istoric; 180 ani de la naștere;
27. **IRIMESCU, ION** (1903-2005) sculptor, academician; 115 ani de la naștere;
27. **MUNTEANU, NICODIM** (1864-1948) patriarh al BOR, academician; 70 ani de la moarte.

Red.

24 ianuarie 2018 – Marea sărbătoare omagiată și la Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu”

*Și să vadă sfântul soare
Într-o zi de sărbătoare
Hora noastră cea frățească
Pe câmpia românească!*

2 4 ianuarie 2018 a fost ziua în care Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” ne-a invitat la un adevărat festin, printr-un program diversificat de muzică, poezie și dezbateri, program dedicat Unirii Principatelor Române, „moment extrem de important al istoriei noastre și punct de plecare al realizării statului unitar” – după cum a declarat în cuvântul de început Mihaela Mereuță, noul director – manager al instituției.

Deoarece din public au făcut parte și mulți adolescenți, elevi ai Liceului Tehnologic Economic Administrativ Piatra-Neamț (coordonator **prof. Gianina Buruiană**) și ai Colegiului Național „Gheorghe Asachi” (coordonator **prof. Mihaela Gherghelescu**), înaintea activităților anunțate a avut loc o vizită la fondul de carte veche al bibliotecii, unde au putut fi admirate exponate prezentate de scriitorul **Dan Dumitru Iacob**. Prefăcând vibrantul moment poetic recitativ pe care l-a susținut la sfârșitul programului, Dan Dumitru Iacob a mărturisit: „Fiind vorba de momentul Unirii de la 1859 am ales poezii din epocă semnate de Vasile Alecsandri, de Grigore Alexandrescu dar am ținut să amintesc și celebra poezie a lui Mihai Eminescu, «Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie». Aceste poezii, citite astăzi poartă patina vremii dar ele ne transmit sentimente de patriotism și de iubire de țară și tocmai aceste momente de reamintire aminte, cum este cel de astăzi și cum vor fi multe în acest an, ne vor ajuta să reamintim în noi flacăra acestor simțăminte, evocate de marii noștri poeți.”

O nouă colaborare de excepție între soprana de renume internațional **Anda-Louise Bogza** și pianista **Mihaela Spiridon** a condus la un moment liric înălțător, care a culminat în final cu intonarea Horei Unirii, pe care toată sala a cântat-o, la care toată sala a vibrat... Vorbim de Sala Cupolă a Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu”, pe simezele căreia sunt expuse inspiratele picturi ale lui Dumitru Bezem...

„M-am abonat la ciclurile culturale ale Bibliotecii G.T. Kirileanu și sper să ne vedem din ce în ce mai des” – a declarat Anda-Louise Bogza

la începutul recitalului în care ne-a încântat cu piese ale compozitorilor români George Enescu, George Ștefănescu, Nicolae Bretan și Tiberiu Brediceanu. Din inflexiunile vocii pline de emoții și din cele rostite a rezultat că steaua noastră de renume mondial îl iubește cel mai mult pe Tiberiu Brediceanu, ale cărui miniaturi folclorice le consideră „simple, frumoase și naturale”.

După acest rezonant debut melodic, Sorana Dobreanu, elevă în clasa a XII-a la Colegiul Național „Gheorghe Asachi” a prezentat comunicarea științifică „Despre reformele lui Alexandru Ioan Cuza”, vorbind publicului despre domnitorul care timp de șapte ani a avut o activitate neobosită lăsându-ne: Legea secularizării averilor mănăstirești, Legile privind organizarea administrației, Codurile penal, civil și comercial, Legea instrucțiunii publice, Legea rurală ș. a.

Tot de la Colegiul Național „Gheorghe Asachi”, distinsa doamnă profesoară de istorie Mihaela Gherghelescu (care a fost și coordonatoarea lucrării elevei Sorana Dobreanu) a susținut comunicarea științifică „Elena Cuza și orașul Piatra-Neamț” sau „Doamna Elena Cuza – o prezență discretă la Piatra-Neamț”. Prin acest demers s-a dorit evocarea subtilei personalități a soției lui Alexandru Ioan Cuza, întreaga ei activitate dedicată copiilor, nevoiașilor, activitățile umanitare și de binefacere întreprinse la Piatra-Neamț de cea care a rămas în conștiința noastră ca „Elena Doamna”.

Finalul programului a fost o îmbinare fericită de muzică și versuri. Muzica a fost lansată către public de un grup de elevi de la aceeași unitate școlară menționată, îndrumați de profesorul Paul Imbrea. Ne-am bucurat de muzică folk (Tudor Sârbu și Flavius Ciubotaru) și muzică populară (Andreea Boțu și Sabina Humă). Și ne-am mai bucurat de talentul acestor timpurii trubaduri din ale căror voci cristaline a străbătut emoția și entuziasmul.

Pentru reușita deplină a acestei comemorări desfășurată în lăcașul de cult înființat de cărturarul G.T. Kirileanu, noi, publicul nemțean, care am savurat toate momentele oferite, trebuie să mulțumim organizatorilor și în aceeași măsură tuturor celor care au evoluat, dăruind un strop din sufletul lor pentru ca „între noi să nu mai fie, decât flori și omenie”.

Gianina BURUIANĂ

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

(urmăre din pag. 13)

12/1933 – n. **Gheorghe Dumitreasa**, la Girov, Neamț, profesor de matematică. După ce a absolvit Facultatea de Matematică-Fizică a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (1958), a predat, din 1959, la Liceul „Petru Rareș” din Piatra-Neamț, unde a fost elev. Fiind înzestrat cu harul descoperirii și stimulării vocației elevilor săi, a obținut cu aceștia rezultate excepționale la admiterea în învățământul universitar, precum și la olimpiadele naționale, balcanice și mondiale. Autor de lucrări științifice și de manuale școlare, în nume propriu și în colaborare. A fost viceprimar al Municipiului Piatra-Neamț.

■ 14/1958 – n. **Vasile Spiridon**, la Verșești, Girov, Neamț, critic literar, eseist. A absolvit Grupul Școlar de Chimie din Piatra-Neamț și Facultatea de Limba și Literatură Română a Universității București. A debutat cu volumul

Rememorări nemțene

„Cuprinderi” (1993). Profesor la Universitatea din Bacău, doctor în filologie (2003). Lector de limba și literatura română la Universitatea din Bordeaux (1996-1999). Colaborări la majoritatea revistelor literare. Titular de rubrică la Revista „Ateneu” (1990-1996; și din 2000). I-au

fost acordate premii pentru critică și istorie literară: de către revistele „Luceafărul”, „Poesis”, „Convorbiri literare”, „Ateneu”, al Asociației Publicațiilor Literare și Editorilor din România. Volume: „Nichita Stănescu. Monografie...”; „Viziunile «învinșului de profesie» Nichita...”; „Perna cu ace”; „Gellu Naum. Monografie...”; „Înscrierea pe orbită...” ș. a.

■ 15/1823 – n. **Mihail Ștefănescu-Melchisedec**, la Gârcina, Neamț (d. 16. 05. 1892, Roman), cărturar. Deprinde scrierea și cititul de la un dascăl din Piatra (1831), apoi, în casa părintească, de la un învățător și de la un călugăr. Urmează cursurile Seminarului de la Socola, apoi pe cele ale Academiei Duhovnicești „Petru Movilă” din Kiev (1848-1851). Va preda ca profesor suplinitor la Seminarul de la Socola (1843-1845), va fi inspector al seminarului; profesor și rector la Seminarul din Huși (1856-1861), locțiitor de episcop

Mișcarea de Eliberare Națională din Basarabia – o năzuință a revenirii la valorile strămoșești

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț în parteneriat cu Radio România Chișinău, prin jurnalista Ina Guțu, au organizat vineri, 16 februarie 2018, o nouă dezbatere în cadrul programului „România Centenară” și al proiectului cultural „Maluri de Prut – Basarabia necunoscută”, sub genericul „Mișcarea de Eliberare Națională în Basarabia – istoria zbuciumată a revenirii la valorile strămoșești în stânga Prutului”. Evenimentul a reluat și evocarea personalității lui Grigore Vieru având în vedere că, pe 14 februarie 2018 s-au împlinit 83 de ani de la nașterea poetului. Vieru a fost primul scriitor basarabean care a trecut Prutul sub regimul sovietic și primul scriitor din stânga Prutului care a fost editat în perioada sovietică în România. Invitații speciali ai bibliotecii nemțene pentru această manifestare culturală au fost **Nicolae Negru** și regizoarea **Leontina Vatamanu**.

Nicolae Negru, scriitor și analist politic, este membru al Uniunii Jurnaliștilor din Republica Moldova, al Uniunii Scriitorilor din Moldova și al Uniunii Scriitorilor din România. A activat în cadrul Centrului pentru Jurnalism Independent (CJI) în calitate de redactor-șef al buletinului analitic „Mass-media în Republica Moldova”. A colaborat cu Studioul Moldova-Film, revistele „Nistru-Basarabia”, „Literatura și Arta” și „Columna”. A fost membru al Comitetului Executiv al Frontului Popular, mișcarea politică din Republica Socialistă Sovietică Moldovenească, precum și din nou creată Republica Moldova, care a pregătit Mișcarea de Eliberare Națională la sfârșitul anilor '80.

Leontina Vatamanu este fiica cea mai mică a regretatului poet, savant și om politic Ion Vatamanu. Este absolventă a Facultății de Scenaristică și Critică de Film a Academiei de Teatru și Film din București (1995). Împreună cu soțul ei, producătorul Virgiliu Mărgineanu sunt fondatorii singurului festival internațional de documentare din Republica Moldova, denumit „Cronograf” ajuns acum la cea de-a 14-a ediție. Leontina Vatamanu este și autoarea a peste 15 documentare cu tematică patriotică, multe dintre ele premiate la festivaluri internaționale.

După cuvântul de deschidere al doamnei director-manager Mihaela Mereuță, a urmat evo-

care vibrantă a domnului Nicolae Negru despre încrâncenarea cu care basarabienii au luptat pentru valorile strămoșești și mai ales pentru ca limba vorbită de ei să fie numită **română**, nu **moldovenească**. *Mișcarea de Eliberare Națională din Basarabia a fost o surpriză foarte neplăcută pentru autoritățile sovietice care sperau că lucrurile au fost puse pe făgașul favorabil lor. Liderii acestei mișcări au fost scriitorii, pentru că ei erau fruntea țării, erau foarte populari în rândul națiunii și aveau publicații în tiraje mari.*

Rememorând faptele legate de participarea la aceleași evenimente, Leontina Vatamanu a declarat: *Despre perioada 1989-1993 în segmentul căreia s-au produs cele mai de vârf evenimente legate de consolidarea basarabenilor în jurul unor idealuri naționale, la care am fost martoră și participantă, îmi amintesc cu nostalgie și emoție. Și acest lucru s-a datorat și faptului că tatăl meu, poetul Ion Vatamanu, a fost – împreună cu Grigore Vieru, Leonida Lari, Doina și Ion Aldea Teodorovici, Ion Ungureanu, Lidia Istrati, Nicolae Costin și alții – pe prima linie în lupta pentru aceste idealuri.*

Pentru a da o greutate mai mare cuvintelor rostite, regizoarea Leontina Vatamanu și-a completat relatarea cu imagini zguduitoare din filmele documentare creații proprii: „SĂRMANA de pe Prut”, „Te iubesc Ion și Doina” și „Dor de Ion Vatamanu”.

La această întâlnire de suflet a participat și dl. **Radu Cosma**, reprezentant al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni – care a susținut un workshop cu tema „Oportunități de finanțare prin Ministerul pentru Românii de Pretutindeni”. Venirea domniei sale la Piatra-Neamț a fost posibilă datorită unui parteneriat al Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu” cu Asociația Culturală Socială Economică „Christiana”.

Dincolo de emoțiile încercate de-a lungul întâlnirii, la final, jurnalista **Ina Guțu**, bucurându-se și de apanajul tinereții, a adresat un îndemn elevilor prezenți și nu numai, spre „a căuta mai mult să aflăm ce au făcut eroii evocați, pentru că sunt niște exemple pentru noi, niște modele morale... au înfăptuit lucruri mărețe, acte de curaj, unele plătite chiar cu prețul propriilor vieți.”

Prof. **Gianina BURUIANĂ**

CALENDAR

– martie 2018

- O**
1. **ASACHI, GHEORGHE** (1788-1869) cărturar, scriitor, gazetar, pedagog; 230 ani de la naștere;
 03. **PANU, GHEORGHE** (1848-1910) avocat, om politic, ziarist, scriitor; 170 ani de la naștere;
 08. **MEDREA, CORNELIU VIRGILIU** (1888-1964) sculptor, profesor; 130 ani de la naștere;
 14. **ȚIȚICA, ȘERBAN** (1908-1986) fizician, academician; 110 ani de la naștere;
 16. **GORKI, MAXIM** (1868-1936) scriitor rus; 150 ani de la naștere (aniversare UNESCO);
 18. **BOTEZ, DEMOSTENE** (1893-1973) scriitor, academician; 45 ani de la moarte;
 20. **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FRANCOFONIEI**;
 21. **GHEORGHIU, VALENTIN** pianist, compozitor; 90 ani de la naștere;
 21. **ZIUA MONDIALĂ A POEZIEI**;
 22. **DRAGOMIRESCU, MIHAIL** (1868-1942) estetician, critic literar; 150 ani de la naștere;
 25. **BOLLIAC, CEZAR** (1813-1881) scriitor; 205 ani de la naștere;
 25. **DEBUSSY, CLAUDE** (1862-1918) compozitor francez; 100 ani de la moarte;
 26. **CERNA, PANAIT** (1881-1913) poet; 105 ani de la moarte;
 27. **MATEEVICI, ALEXEI** (1888-1917) scriitor; 130 ani de la naștere;
 27. **UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA**; 100 ani de la înfăptuirea ei;
 27. **ZIUA MONDIALĂ A TEATRULUI**;
 28. **KIRIȚESCU, ALEXANDRU** (1888-1961) dramaturg; 125 ani de la naștere;
 28. **RAHMANINOV, SERGHEI VASILIEVICI** (1873-1943) compozitor, pianist; 75 ani de la moarte;
 30. **COSTIN, MIRON** (1633-1691) cronicar din Moldova; 385 ani de la naștere;
 31. **STĂNESCU, NICHITA** (1933-1983) poet, academician; 85 ani de la naștere.

Red.

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

Ia Huși (1861-1864), numit prin decret semnat de Alexandru Ioan Cuza, al noii Eparhii a Dunării de Jos, cu reședința în Ismail (1865-1879). Ministru al Cultelor (1879). Membru al Academiei Române (10. 09. 1870). Volume: „Un episod diplomatic”; „Biblioteca d-lui Sturza la Miclăușeni”; „Istoria rascolnicilor”; „Cronica Romanului și a Episcopiei”; „Inscripția de la Mănăstirea Războieni”.

■ 15/1955 – n. **Vasile Postolică**, la Păstrăveni, Neamț, profesor universitar doctor, la Universitatea din Bacău. Matematician. Fost elev și profesor la Liceul „Petru-Rares”. Peste 70 de lucrări, mai mult de

jumătate publicate în străinătate, pe toate meridianele. Inclus în ediția a 16-a a „Who's Who in the World (1998), în „Encyclopedia of business analytics and optimization” din S. U. A. Participat la sesiuni, conferințe și congrese de profil din

Rememorări nemțene

multe centre științifice ale lumii. Membru al: A. O. Ș. și al S. Ș. M. din România, al Societății Americane de Matematică, al Societății pentru Matematică Aplicată (Philadelphia), al Societății Internaționale de Inginerie Optică (Washington), al Universității din Georgia (S. U. A.), al Societății Internaționale de Decizii Multicriteriale și al The Planetary Society (Pasadena, SUA). Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra-Neamț.

■ 20/1947 – n. **Leonard Rotaru**, la Valea lui Ion, Blăgești, Bacău, profesor, eseist. Absolvent

al Facultății de Litere a Universității București. Carieră didactică: profesor (Zănești, Neamț și Piatra-Neamț), până la pensionare (2011). Titlul de „Profesor evidențiat” (1987), „Diploma și Trofeul de Excelență în Educație” (2010). Membru fondator al Revistei „Asachi”, (1991), coordonator al suplimentului „Didactica”. Colaborări: „Acțiunea”, „Apostolul”, „Ceahlăul”, „Conta”. Cărți: „Noțiuni și exerciții de limba română”, (colab.); „Biserica «Buna Vestire», Dărmănești, Piatra-Neamț” „Dincolo de orice, rămâne nădejdea”.

(continuare în pag. 16)

A fost domnul profesor Emil Leahu...

Abia aterizasem din oștire, în primul meu an de profesorat. Bicazul, unde forfota marelui șantier hidroenergetic atinsese cote homerice, m-a primit cu brațele deschise și, pentru început, dincolo de meseria pe care atunci o învățam de fapt, îmi oferise cu generozitate două mese cu față solidă, pe care puteam să-mi găsec noaptea răgazul de gândire oleacă pesimistă și somnul scurt dintre zilele de muncă.

După iureșul primelor săptămâni ale tânărului liceu, abia înființat, din nu știu ce considerente, pedagogice ori birocratice, a urcat către noi, la munte, o „brigadă de îndrumare și control” – așa, înfiorător, se numea – a Secțiunii de Învățământ și Cultură a Regiunii Bacău, de care proaspăta noastră instituție școlară depindea.

Și ne-am trezit cu o armie de inspectori, mai numeroși decât suma profesorilor și învățătorilor bicăzeni, noi fiind, aproape toți, tineri sau foarte tineri.

Abia ieșit din adolescență, cu o minte dominată de un anarhic spirit critic, am gândit că scopul armiei de controlori nu ar fi numai didactic, ci și gospodăresc, deoarece la Bicazul găseai atunci să cumperi și unt, și zahăr, și un ceas de mână Pobeda, și multe alte bunuri necesare, inexistente în alte localități românești, în acea cumplită eră a „cartelelor pe puncte”.

Între inspectorii conduși de un basarabean ce grasea cu distincție, mai toți echipați modest, unii cu haine de croială de dinainte de război, se distingea îndată un domn elegant, zvelt, cu o frunte largă, expresivă, îmbrăcat în costum bleumarin, cu cămașă albă și cravată asortată și încălțat cu pantofi de lac, o adevărată raritate la vremea aceea. Inspectorul de română...

Și, cum eram începător în profesie, domnul descris sumar mai sus a intrat la câteva lecții ținute de mine. După asistențele de rigoare, cu vocea sa baritonală, mereu egală, și cu o politețe din altă lume, m-a invitat la o discuție cerută de regulamentul inspecțiilor.

– Domnule coleg, mi s-a adresat cu deferență, ocolind obișnuitul „tovarășe”, știind că sunteți abia la început de carieră, aș vrea să discutăm despre altceva, nu despre lecțiile dumneavoastră.

Nu puteam să refuz propunerea, așa că am răspuns cu un „da” cam anemic.

– De pildă, a continuat domnia sa, cred că nu vă alegeți cu grijă îmbrăcămintea. Pantalonii aceștia...

Purtam singura pereche de pantaloni din inventarul meu civil de atunci, niște pantaloni „golf”, așa se numeau, scurți până sub genunchi, unde se prindeau cu o cataramă. Încolo, piciorul cu glezna goală, până la niște șosete decolorate, care or fi fost odinioară albastre, și niște sandale scâlciate, dar confortabile.

– Nu este de demnitatea unui profesor. Și apoi ce exemplu dați elevilor?! a continuat, blajin, sfâtos și binevoitor elegantul meu controlor.

Între impulsul proletar, acela de a-i răspunde birjărește, și impresia că domnul inspector nu știe despre mine nimic, a biruit cumințenia.

– Aveți dreptate! am convenit, încercând să zâmbesc. Doar că nu am alte haine afară de cele de pe mine și, până să primesc primul salariu de dascăl, încă mănânc pe datorie la cantina liceului.

Cu ochii dintr-odată marcați de o umbră de uimire, inspectorul s-a

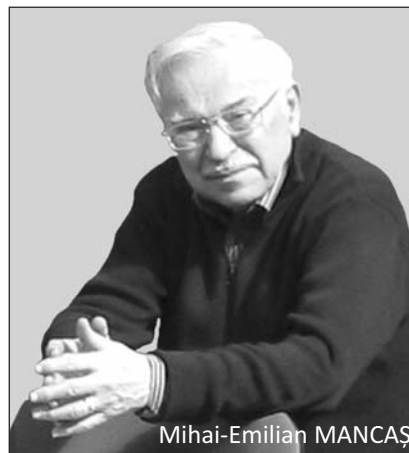
ridicat de pe scaun și, cu mâna dreaptă întinsă către dreapta mea, încă obraznic inertă, a cuvântat laconic:

– Vă cer iertare! Nu știam...

Și cu asta s-a încheiat inspecția, fără de proces verbal și fără de calificativ.

După mai bine de două decenii, am devenit colegi de cancelarie pentru o vreme, la Liceul „Calistrat Hogaș”. Amândoi veneam de la alte școli. Domnia sa, de la Bacău; eu, de la „Rareș”, unde fusesem director vreo șase ani.

Aceeași ținută impecabilă, aceeași dicție din altă vreme, aceeași distincție și, pe figură, o ușoară marcă a timpului care trecuse peste noi.

Mihai-Emilian MANCAȘ

Lecțiile sale, despre care foștii elevi au amintiri pline de elogii, puteau fi oricând copiate pe un aparat de înregistrare și puse pe hârtie, ca modele de comentarii, de analiză sau de sinteză. Ritmul expunerii îngăduia școlărilor să ia notițe amănunțite. Informația era bogată, bine legată în structuri logice, și oferea posibilitatea unui studiu solid din partea elevilor.

Cu prețuirea de atunci și cu admirația neumbrită de anii care au trecut, mulți la număr, mărturisesc că eram și am

rămas un rebel la logica vechii școli și lecțiile mele nu au semănat niciodată cu modelele admirabile oferite de domnia sa.

Mai mulți ani, relațiile noastre începeau și se opreau în cancelarie. Firea sa retrasă și, poate, conștiința nivelului său de profesionalism, îi dădeau o oarecare răceală pe care nu m-am străduit prea mult s-o desicifrez... până într-o zi.

Până în ziua când, manualul său de literatură română pentru clasa a zecea, un model valabil și azi, a fost tipărit de editura didactică sub alt nume de autor.

Atunci m-am adresat în scris Ministerului Educației, protestând cu vehemență contra furtului intelectual.

Domnul profesor, căruia i s-a recunoscut paternitatea asupra cărții, aflând nu știu de unde despre protestul meu, mi-a adresat o scrisoare de mulțumire, o adevărată surpriză! La fel ca totdeauna, fără a se manifesta emoțional, cu o eleganță din vremuri de mult apuse, dovedea în felul său, inimitabil, că mă consideră prieten, nu doar coleg. Și pentru mine era destul!

A fost domnul profesor Emil Leahu...

Mihai-Emilian MANCAȘ

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

(urmărire din pag. 15)

21/1868 – n. **Panaite Cliveț**, la Rediu,

Neamț (d. 1948, Piatra-Neamț), publicist, profesor. A învățat la Școala Primară de la Biserica Domnească „Sfântul Ioan” din

Piatra-Neamț; a intrat burșier la Liceul Național din Iași (1881), bacalaureat în 1888. La Universitate, a urmat, doi ani, matematica, apoi a trecut la Litere. Profesor la: Iași, Caracal, Câmpulung Muscel, Râmnicu-Vâlcea, la Liceul de Băieți „Petru Rareș”, Piatra-Neamț, provizoriu, titular până la pensionare (1933). Între timp: prefect de Neamț (1909-1910; 1918-1919),

a început construirea palatului administrativ, terminat în 1912; deputat (1914-1918; 1931-1932) și senator (1922-1926; 1927-1928). Ca vicepreședinte al Organizației Județene a P. N. L., a contribuit la construirea de școli, cămine culturale,

Rememorări nemțene

biserici, primării ș. a. Colaborări: „Adevărul”; „Îndrumarea”; „Opinia publică”; „Preocupări didactice”; „Școala nouă”; „Reformatorul”; „Universul”; „Viitorul”.

■ 23/1950 – n. **Gheorghe Radu**, la Ruginoasa, Neamț), profesor, publicist. A absolvit Facultatea de Istorie a Universității din Iași (1974), profesor la Școala Generală din Boghicea, Neamț, apoi, a lucrat la Arhivele Naționale (arhivist, la Direcția Județului Bacău, până în 1981, director

la Direcția Județului Giurgiu, pe aceeași funcție la Direcția Județului Neamț, până în 2002, în continuare, ca arhivist). Din 2003, muzeograf la Complexul Muzeal Județean Neamț. Debut publicistic (1978) în Revista „Ateneu”, iar editorial (1984) cu „Îndrumător în Arhivele Statului Județul Neamț” (coautor). Au urmat două volume „Catholicii din Județul Neamț: 1552-1900. Aspecte istorice și demografice” și „Catholicii din Județul Neamț în secolul XX. Aspecte istorice și demografice”. Alte cărți: „Minoritățile naționale din România: 1918-1925”, (colab.); „Basarabia, pământ românesc” ș. a.

■ 24/1908 – n. **Hary Brauner**, la Piatra-Neamț (d. 1988, București), profesor universitar, folclorist, etnomuzicolog. Student la Conservatorul din București, în paralel, la Facultatea de Litere și Filozofie. Secretar al Arhivei de Folclor de pe lângă Societatea Compozitorilor, numit de

Amintiri din epoca de aur

Z iua se arăta destul de promițătoare. Era cald, plăcut. M-am sculat devreme ca să nu întârzi la deschiderea anului școlar. Când am ajuns la liceu, curtea era plină de elevi. Se distingeau cei din clasa a IX-a. Aveau pe fețe ceva emoții, erau înconjurati de părinți. Domnul Buțincu, directorul adjunct al liceului reușește să facă carul. La masa din fața elevilor iau loc tovarășul Amza Săceanu, secretar al Comitetului Județean de Partid Neamț, tovarășa Adriciana Gagiu, inspector general Inspectoratul Școlar Neamț, profesori, părinți, șeful de cadre de la I.C.H. Bistrița. Doamna Drăguța Pușcașu, face proba microfonului și-l cheamă pe Mihai Strungariu să vadă ce are că nu se aude nimic. Mihai bate cu degetul în microfon, Se aude un bâzâit:

– E bun! Puteți vorbi!

– Dau cuvântul tovarășului Săceanu, secretar al...

– Din partea Comitetului Județean de Partid primiți urări de bun început de an școlar. În vara aceasta, sub conducerea tov. Nicolae Ceaușescu, partidul a făcut noi eforturi pentru a vă crea condiții cât mai bune de învățatură...

Se aplaudă, se strigă dintr-un colț al careului „Ceaușescu – P. C. R.”

Vin pe rând în fața microfonului președintele comitetului de părinți, reprezentantul întreprinderii tutelare, un delegat al comitetului județean U.T.C.

– Mulțumim pentru cuvintele frumoase adresate liceului nostru, spune în final Drăguța Pușcașu, directoare a liceului (Liceul Industrial Electrotehnic). Și acum să trecem la treabă.

Cât timp Drăguța Pușcașu îl conduce la plecare pe tov. Săceanu, la microfon vine Iulius Buțincu:

– Ieri am fost la I.A.S, Girov. Ca și în anii trecuți și anul acesta munca patriotică o vom desfășura pe tarlale acestei întreprinderi. Am încheiat o minută cu tovarășul Silaghi, aici de față. Tovarășii Radu Zaharescu și Mușat Teodor se ocupă anul acesta de activitatea patriotică. Măine dimineața să fiți la școală pentru a ne îmbarca în mașini.

Elevii se îmbulzesc la intrarea de serviciu în școală. În clase, își primesc manualele și pleacă. Profesorii vin în cancelarie, unii cu brațele pline cu flori, în special cei care au devenit diriginți la clasa a IX-a. Își încep activitatea

Bătut tarlaua! (Reportaj cu cartoful în mână)

Radu Zaharescu și Teodor Mușat. Se afișează graficul de mers pe tarlale. Nemulțumiri, discuții, supărări. Până la urmă se liniștesc treburile. A doua zi din nou careu în curtea școlii. Elevii sunt prezenți aproape toți, ordonați pe clase cu diriginții în frunte, sau cu profesorul responsabil pentru acea zi. Radu Zaharescu intră în funcțiune:

– Clasele a IX-a A și B în mașina nr. 1; clasele a IX-a C și D în mașina 2...

Repartizarea continuă. Se pleacă pe rând până la ultimul elev. După el vine și doamna Pușcașu echipată de muncă. Îngrămădiți ca sardelele în cutie, după o oră ajungem la tarlale. Mașinile rămân la șosea, elevii se înșiruie pe ulița cu iarbă pe lângă pârăul Bahna și mergem vreun kilometru. Suntem așteptați de tov. Silaghi cu remorci, cu coșuri. Ni se explică tehnologia de strângere a cartofilor. Cele mari în remorca X, pentru consum; cele cât oul în remorca Y, pentru sămânță; celelalte sunt pentru animale, în remorca Z. Treaba merge bine. Ma-

ioritatea copiilor sunt de la țară. Radu Zaharescu vrea să dea exemplu și după ce duce la remorcă vreo zece coșuri se ține de șale.

Pauză de masă zic eu, care am calitatea de coordonator al întregii munci. Elevii se răspândesc ca potârnicile, își caută locuri pe marginea apei, în rariștea de salcâmi sau prin păpușoi. Doamnele se adună pe un loc cu iarbă să mănânce și să... bârfească. Poate. Precis nu știu.

Sosim pe la ora patru înapoi la școală. Ne spălăm și ne aranjăm hainele, pe cât se poate, să nu se uite lumea urât la noi. Trecem în condica de prezență. La rubrica rezervată pentru tema orei de curs scriem: practică agricolă și semnăm. Radu Zaharescu se ține în continuare de spate: Vine și el la pupitrul pe care se află condica de prezență. Merge puțin deșelat. Solicită un stilou. Primește. Scrie în rubrica respectivă, destul de lizibil: bătut tarlaua. Semnează. De asemenea, lizibil. Plecăm acasă bine dispuși.

Ermil BUCUREȘTEANU

CENTENAR 2018

• Un proiect educațional de anvergură organizat de Inspectoratul Școlar Neamț

M arele eveniment al aniversării celor 100 de ani de la Marea Unire a Românilor și formarea statului unitar român va fi marcat de Inspectoratul Școlar Județean Neamț printr-un proiect educațional intitulat, sugestiv, „CENTENAR 2018-NT”. Pe site-ul inspectoratului a fost creat un link special dedicat aniversării, care va asigura vizibilitatea implementării proiectelor din școli.

Proiectul educațional are ca scop crearea designului aniversar pentru toate unitățile școlare din județul Neamț, sprijin acordat în organizarea evenimentelor la nivel local și județean, motivarea unei atitudini proactive în școli și implementarea direcțiilor strategice propuse, a precizat prof. Elena Preda, inspector școlar pentru disciplina Istorie, în cadrul ISJ Neamț. În perioada 1 februarie - 1 iunie 2018 se va desfășura un concurs județean dedicat Centenarului 2018 – „Copiii și Marea Unire a Românilor”. Încă din ultimele două luni, în fiecare școală au fost realizate proiecte educaționale pe tema Centenarului ce vor fi desfășurate anul acesta, cu implicarea directă a elevilor și a cadrelor didactice. În cadrul acestui proiect vor fi încheiate 100 de parteneriate școlare între școli din România și Basarabia și vor fi susținute o serie de conferințe, mese rotunde, manifestări artistice, expoziții de documente și cărți istorice, colocvii dedicate evenimentului Centenar 2018. În luna iunie 2018 va avea loc, în parcul din central municipiului Piatra Neamț, spectacolul aniversar susținut de elevi cu prilejul Centenarului. ISJ Neamț și unitățile școlare din județ organizează și un festival aniversar în iunie, intitulat „FestHistory – Copiii și Marea Unire”, care-și propune promovarea elevilor talentați din școlile din județul Neamț.

Geanina NICORESCU

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

C onstantin Brăiloiu (1927). Inclusiv de Dimitrie Gusti în echipa de cercetare sociologică monografică în satul Drăguș (1929). A înregistrat circa 5000 de melodii, cu un fonograf. A fost consilier muzical la Societatea Română de Radiodifuziune (1944-1949), a înființat Institutul de Folclor (1948), șef al catedrei de folclor la Conservatorul din București (1949); a întemeiat Orchestra de Muzică Populară „Barbu Lăutaru”. Arestat și implicat în procesul Pătrășcanu, condamnat la 15 ani închisoare, a executat 12. Are o vastă operă: studii, compoziții, exegeze muzicale și de folclor.

■ 24/1938 – n. **Rodica Teofănescu-Cocan**, la Stroiești, Botoșani, profesoară, prozatoare, eseistă. În copilărie, a locuit cu părinții la Girov, Neamț. După absolvirea Facultății de Filologie a Universității București (1959), a predat limba și

Rememorări nemțene

literatura română la Colegiul de Informatică din Piatra-Neamț până în 1995. A debutat în „România literară” (39/1972) cu proză scurtă. Activitatea literară îi va fi apreciată și cu Marele Premiu la Concursul Național de Proză „Mihail Sadoveanu”

(1996). Volume: „Lumini pe Valea Cracăului. Girov – oameni și tradiții”, 2003; „Jurnalul unui creștin”, 2005; „Sedentarii”, roman, 2010.

■ 27/1958 – n. **David Alexandru**, la Piatra-Neamț, (pseud. lui Mihai C. Constantin), absolvent al Facultății de Istorie și Patrimoniu, Sibiu. Debut publicistic în „Familia” (1981). Colaborări: „Albatros”; „Asachi”; „Ateneu”; „Convorbiri literare”; „Haiku”; „Luceafărul”; „Orfeu”; „Orion”; „Orizont”; „Steaua”; „Tribuna”; „Tomis”; „Lumina” (Serbia), „Apokalipsa” (Slovenia); „Monitorul”; „Realitatea”; „Telegraf”; „Informația Primăriei”; „Evenimentul de Iași” ș. a. Cărți: „Geografii suprapuse”; „Ideograme”; „Căderea din baobab sau Sinucigașul din arborele genealogic”; „Calea – 13 poeme zen”; „Vitrării însingurate”; „Vechi felinare/Old Street Lamps”; „The moonlight shadow” ș. a.

IN MEMORIAM

Prof. Dan ZAHARIA

Profesorul Dan Zaharia, director al Liceului Tehnologic „Vasile Sav” s-a stins din viață miercuri, 7 februarie, într-un spital din Capitală, în urma unei boli necruțătoare care l-a despărțit de cei dragi într-un timp foarte scurt.

Ceremonia religioasă a avut loc duminică, 11 februarie, după ce trupul neînsuflețit al dascălului fusese depus la capela Bisericii Precista Mare și la Liceul Tehnologic „Vasile Sav”, unde elevii, colegii profesori și prietenii au putut să-și ia rămas bun. Profesorul Dan Zaharia a terminat Liceul pentru Industrie Alimentară din Galați, apoi Facultatea de fizică la Iași,

iar din 1981 și-a dedicat viața sistemului de educație. Din 1989 a ajuns director al actualului Liceu Tehnologic „Vasile Sav”, fiind cel care a făcut demersurile pentru înființarea a patru clase de informatică, din 1990, primele din Roman. În perioada 2004 – 2008 a fost și consilier local. (Red.)

Drum bun în stele!

Dacă obișnuim să ne întâlnim toate cadrele didactice într-o atmosferă plăcută fie de zilele liceului, la deschiderea anului școlar, la acordarea unor premii pentru elevii noștri sau la activități culturale, artistice, astăzi cu profundă tristețe participăm la un moment la care nu ne-am fi așteptat – despărțirea de colegul nostru, de prietenul nostru, de directorul nostru Dan Zaharia.

Pentru mine este un lucru de necrezut, căci săptămâna trecută am vorbit cu el la telefon și am încheiat conversația spunându-i că îl iubim și îl așteptăm să revină la liceu. Vestea decesului a căzut ca un trăsnet. Ne despărțim de un om pe care mulți dintre noi l-am cunoscut acum 40 de ani. Am format o adevărată familie. Am trăit împreună momente vesele și triste, am muncit împreună pentru prestigiul acestui liceu, și am dat societății oameni bine pregătiți. Dan Zaharia era bine cunoscut, un om bine pregătit profesional, un profesor exigent dar și apreciat de elevi, înțelegător, dornic să-și facă datoria, să-i formeze pe tineri pentru viitor. Pentru noi colegii, un om vesel, activ, dinamic, bun organizator, înțelegător, care știa să sprijine și să-și ajute prietenii. Ne va fi greu să intrăm în liceu, dimineață, să trecem prin fața ușii unde de obicei ne întâmpina, la începutul programului.

Ne obișnuisem să te vedem lângă noi, cu noi, în pauză mare de la ora 11, în ședințe, în consilii.

Ne va fi greu, îți vom simți lipsa, vom păstra în suflet tristețea și regretul că ne-am despărțit prea curând. Personal îi sunt recunoscătoare pentru sprijinul pe care mi l-a acordat ca un frate, atunci când am trecut prin momente grele în viața mea privată. L-am simțit mereu alături și am primit un cuvânt bun încurajator care m-a făcut să merg înainte, să-mi depășesc greutățile.

Dar este un moment pe care nu știu cum să-l depășesc. Ce să-ți urez, dragă prietene? Drum bun în stele, să ne veghezi de acolo de sus, căci nici noi nu te vom uita niciodată...

Dumnezeu să te odihnească în pace!

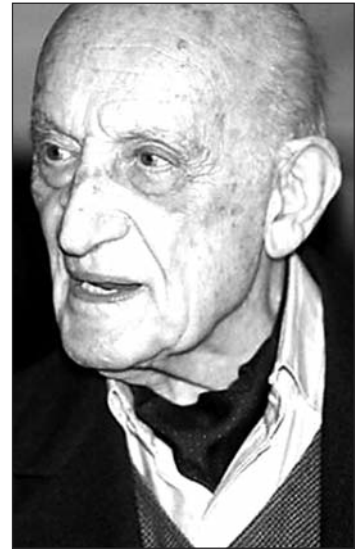
Familiei îndoliate adresăm sincere condoleanțe și dorim să aibă putere să reziste acestui moment greu al despărțirii.

Adio, domnule Director Zaharia!

Minadora LEMNARU

Istoricul Neagu Djuvara a murit la vârsta de 101 ani

Pe 25 ianuarie, a încetat din viață Neagu Djuvara, istoric, diplomat, filozof, jurnalist și romancier, unul dintre intelectualii a cărui viață se confundă cu istoria noastră contemporană. Neagu Djuvara s-a născut la 18 august 1916, la București, într-o familie aristocrată de origine djuvaraaromână. În perioada comunistă, Neagu Djuvara și-a petrecut zeci de ani în exil, el revenind în țară după momentul „decembrie 1989”. Licențiat la Sorbona (istorie, 1937) și doctor în drept (Paris, 1940), Neagu Djuvara a participat la campania din Basarabia și Transnistria (iunie–noiembrie 1941); rănit în apropiere de Odessa. Intrat prin concurs la Ministerul de Externe în 1943, a fost trimis curier diplomatic la Stockholm în dimineața zilei de 23 august 1944, în legătură cu negocierile de pace cu URSS. În Suedia, a funcționat ca secretar de legăție până în septembrie 1947, când comuniștii au preluat și Externele. A rămas în exil, militând până în 1961 în diverse organizații ale diasporei. În 1961 a plecat în Republica Niger, unde a rămas timp de 23 de ani în calitate de consilier diplomatic și juridic al Ministerului nigerian al Afacerilor Străine și, concomitent, profesor de drept internațional și de istorie economică la Universitatea din Niamey. În 1972, a obținut doctoratul de stat la Sorbona cu o teză de filosofie a istoriei, sub îndrumarea lui Raymond Aron; mai târziu, a obținut și o diplomă a INALCO de la Paris. Din 1984 a fost secretar general al Casei Românești de la Paris, până în 1990, când s-a întors în țară. A fost membru de onoare al Institutului de Istorie „A.D. Xenopol” din Iași și al Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” din București. (M. Z.)

Când a revenit din exil, nimeni nu-l mai știa. Cazul lui este unic și reprezintă cea mai surprinzătoare formă de întoarcere din cultura română. Toți marii exilați ai României au plecat fără să se mai întoarcă. Și toți au devenit mari în exil. Toți și-au împlinit destinul în afara țării. Nici unul nu și-a închis, întorcându-se, bucla vieții. Pe Djuvara însă destinul îl aștepta acasă. Este singurul dintre cei plecați care a cunoscut împlinirea nu în exil, ci după revenirea din el, și asta într-o perioadă a vieții care s-a întins între 73 și 100 de ani. (Gabriel Liiceanu)

„După decenii întregi în care istoria a trebuit să se strecoare, ca disciplină, printre nenumărate clișee ideologice, să navigheze printre adevăruri camuflate, desfigurate sau ocolite, să accepte o îndelungată asceza, care riscă să producă standardizarea ireparabilă a discursului istoric, Neagu Djuvara a readus la rampă istoria vie, istoria ca istorisire, istoria colocvială, prietenoasă, seducătoare, liberă de ștaif catedratic și de exigențe conjuncturale. Lucrările sale au, de aceea, un efect terapeutic, purificator: ele curăță, fără dureri, plămânii neoxigenați ai cititorului autohton și convertesc normativitatea solemnă a istoriei de cabinet în pofta vitală de cunoaștere, în obiect al curiozității tinerești și al bucuriei. (Andrei Pleșu)

Locul pe care-l ocupă domnul Djuvara în viața publică românească nu l-a luat de la nimeni și nu va fi niciodată luat de altcineva. Că l-am cunoscut și că o personalitate atât de originală stă cu noi de un sfert de veac este o aruncare a zarurilor sorții la fel de norocoasă pentru noi ca acelea care i-au determinat acestui om cotiturile unei vieți într-adevăr excepționale. Numai în societatea noastră, în care el, Neagu Djuvara, este supraviețuitorul unei civilizații morale moarte, poate să fie cineva un fenomen cultural de unul singur. (Andrei Pippidi)

Mai întâi m-a cucerit personajul Neagu Djuvara. Un ADN cu blazon de boierie sadea pe linie maternă și ighemonikon diplomaticesc dinspre tată, plus fibra armânească la care balcanismul aburo cațonaic din vinele mele a percutat euforic fără ezitare. Diplome sorbonarde în Istorie și Drept. Patriotice-romantice înrolări ofițerești pecetluite cu subtile misiuni politice de anvergură națională (și consecințe continentale) la nici treizeci de ani. Studii căftănite de Raymond Aron. Abordări ale istoriei la nivel de Toynbee, dublate de misiuni secrete și comandouri parașutate, ambiguu păstorite de spionajul francez și american... (Dan C. Mihăilescu)

Concurs Național de Creație în Limba Engleză

• Termenul limită de înscriere în concurs: 25 martie 2018

Asociația Shakespeare School pentru Educație a dat start-ul unei noi întreceri pentru creativitate, prin organizarea celui mai mare Concurs Național de creație în limba engleză. La cea de-a 10-a ediție vor putea participa elevii nemțeni cu vârste cuprinse între 11 și 19 ani, pasionați de limba engleză și creativi. Sunt așteptate la înscriere eseuri originale, în limba engleză, cu titlul „Message to my future self” („Mesaj către mine din viitor”).

Înscrierea este gratuită, online, pe site-ul competiției, într-una dintre cele două categorii de vârstă, 11-14 ani sau 15-19 ani.

Concursul oferă celor 30 de finaliști premii în valoare de peste 5.000 de euro, constând în două tabere de limba engleză în Marea Britanie

(pentru marele câștigător al fiecăreia dintre cele două categorii de vârstă: 11-14 ani și 15-19 ani), cursuri de limba engleză la Shakespeare School, înscrieri gratuite la examene Cambridge, cărți, dicționare, rechizite etc.

Termenul limită de înscriere în concurs este 25 martie 2018.

Concursul este organizat de Asociația Shakespeare School pentru Educație – entitate non profit, care susține copiii și tinerii talentați din România, motivându-i să atingă performanțe deosebite și să își valorifice la maxim potențialul creativ.

Shakespeare School Essay Competition este un concurs național de creație în limba engleză, ce își propune să stimuleze gândirea creativă, spiritul de inovație și originalitatea și să motiveze tinerii să își perfecționeze limba engleză, să ofere șanse egale tinerilor din întreaga țară de a studia limba engleză la cele mai înalte standarde prin taberele și cursurile oferite și mai ales să deschidă

horizontul tinerilor români spre un mediu academic de elită, prin participarea la școli de vară în Marea Britanie.

Toți cei care intră în concursul național de creație în limba engleză vor primi o diplomă de participare, care va completa portofoliul educațional al elevului.

Vor fi premii și pentru profesori, în sensul că profesorul cu cei mai mulți concurenți înscriși în competiție va participa gratuit ca însoțitor de grup la o tabără în Anglia, în vara acestui an. Toți profesorii de limba engleză care trimit minim 10 participanți la 2018 Shakespeare School Essay Competition, vor primi un „Certificate of Merit” în format electronic din partea centrului nostru.

Va fi acordat și un Trofeu al Excelenței, pentru județul cu cel mai mare număr de participanți la competiție, respectiv Trofeul Shakespeare School Essay Competition.

G. NICORESCU

S-a dat startul concursurilor de Creație Literară

• Concursul este deschis între 30 ianuarie – 30 mai

International Union of Romanian Women for Women (UNIFERO), organizație cu sediul în Australia, condusă de româncă Smaranda Livescu, organizează și anul acesta concursuri de creație literară, consacrate în ultimii ani prin participare amplă, internațională. În fiecare an, elevii, profesorii lor și adulții câștigători sunt premiați în cadrul conferinței UNIFERO. Ediția din 2017 a fost susținută la Piatra-Neamț, manifestare încununată de un spectacol caritabil fiind găzduită de Consiliul Județean Neamț.

Concursul de Creație Literară pentru elevi 2018 este structurat pe grupe de vârstă și are tematici diferite. Participarea este, ca în fiecare an, gratuită.

Se acordă Diplome pentru locurile I, II, III și trei mențiuni, plus premii în obiecte. Profesorii îndrumători primesc Certificate de participare care sunt luate în considerare pentru Portofoliul personal profesional. Câștigătorii vor fi premiați în cadrul celei de-a XI-a Conferințe UNIFERO, care se va desfășura, anul acesta, între 13-16 iulie 2018 la Alba Iulia. Concursul este deschis între 30 ianuarie - 30 mai.

Elevii claselor III-VI vor compune o scrisoare de două pagini, adresată unei profesoare/femei din familie, în care trebuie să o convingă de ce ar vrea să meargă să viziteze Republica Moldova și Bucovina de Nord din Ucraina.

„Folosiți internetul pentru a afla date despre RM, locuri de vizitat, istoria țării parte din România. Nu copiați. Plagiatul se descalifică”, subliniază organizatorii.

Lucrarea trebuie să fie însoțită de o anexă cu următoarele informații: Nume, școala cu adresa exactă și completă, clasa, adresa email, foto elev – elev; Nume, școala, adresa email – profesor îndrumător. Profesorii îndrumători trebuie să trimită lucrările elevilor plus anexa la toate adresele următoare de

e-mail: worldprofm14@gmail.com, paraschiva.abutnaritei@yahoo.com, mariavisoschi@gmail.com, ioanvisoschi@yahoo.com. Nu vor fi acceptate lucrări trimise direct de elevi. Juriul va anunța câștigătorii pe www.unifero.net la începutul lunii iulie 2018.

Pentru clasele VII-VIII, tema concursului constă în scrierea unei povești adevărate, spusă de bunica, mama sau o doamnă profesoară despre Basarabia și Bucovina de Nord: ce a dus la desprinderea acestora de România (eveniment istoric). În acest caz, poate fi menționată sursa de informare completă (pagină, carte, autor articol sau link internet). Pentru clasele IX-XII, concursul constă în prezentarea, sub forma unui eseu sau interviu, a poveștii Elenei ALISTAR ROMANESCU, figură de bază în realizarea Marii Uniri, sau a oricărei alte femei participante la eveniment sau susținătoare a acestuia. Lucrarea trebuie să cuprindă introducere (numele, vârsta, poziția socială, perioada și locul în care a trăit și prin ce este cunoscută); părerea pe care o aveți despre ea – dați cel puțin două exemple care să vă susțină opinia; reacția pe care ați fi avut-o dacă erați în locul Elenei ALISTAR ROMANESCU în timpul și situația în care a trăit, concluzie.

Pentru adulți, concursul constă în redactarea unei povestiri pentru copiii lumii – despre femei de excepție din România sau din altă țară, implicate în evenimente istorice (ex. Ana Ipătescu, Jean d'Arc etc.). Povestirea pentru copii va avea până în 3 pagini, cu paragrafe. Textul poate fi însoțit și de o pagină cu grafică/desen propriu ca ilustrație (extra pagină). Persoanele care nu vor opta pentru povestire pot alege să conceapă Pagini de Jurnal – despre un eveniment istoric sau social în care a fost implicată o femeie și care a afectat viața locuitorilor/ existența României/ sau a omenirii, în 3 pagini.

Lucrările premiate vor fi tipărite în volumul „UNIFERO – Diamante Spirituale”.

Premianții Concursurilor anterioare UNIFERO pot participa ca oaspeți de onoare cu lucrări pe una dintre cele două teme. (Geanina N.)

Sumar

Vasile BAGHIU – NOTE DE TRECERE: Înalte „foncții”, „mărunte” chestiuni de exprimare (pag. 20)
 Ermil BUCUREȘTEANU – Amintiri din epoca de aur: Bătut tarlaua! (Reportaj cu cartoful în mână) (pag. 17)
 Gianina BURUIANĂ – Anda-Louise Bogza, un simbol al cântului românesc pe scenele internaționale, din nou la Piatra-Neamț (pag. 6-7)
 * 24 ianuarie 2018 – Marea sărbătoare omagiată și la Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” (pag. 14) * Mișcarea de Eliberare Națională din Basarabia – o năzuință a revenirii la valorile strămoșești (pag. 15)
 Mihai FLOROAIĂ – Cui îi e frică de ultimul Sinod? (pag. 10)
 FSLI – Ultima oră: FSLI începe protestele (pag. 1-3)
 Minadora LEMNARU – IN MEMORIAM Prof. Dan ZAHARIA (pag. 17)
 Mihai-Emilian MANCAȘ – A fost domnul profesor Emil Leahu (pag. 16)
 Violeta MOȘU – INFOCULT (pag. 2, 3, 4, 5, 6, 7)
 Irina NASTASIU – Părintele Justin Pârnu ar fi împlinit 99 de ani (pag. 11) * Mărturisitoria Aspazia Oțel Petrescu s-a mutat la Domnul (pag. 11) * Semnal editorial: „Ne vorbește Starețul Eftrem Filotheiul – Mesteșugul mântuirii” (pag. 11)

Geanina NICORESCU – CENTENAR 2018 • Un proiect educațional de anvergură organizat de Inspectoratul Școlar Neamț (pag. 17) * Concurs Național de Creație în Limba Engleză (pag. 19) * S-a dat startul concursurilor de Creație Literară (pag. 19)

Gheorghe RADU – Aportul dascălilor nemțeni la unirea Basarabiei cu România (pag. 1-4)

Red. – Cerem ca sistemul de învățământ din România să funcționeze normal (pag. 1, 2, 3) * Sărbătoarea Unirii Principatelor Române, la Colegiul Național „Petru Rareș” (pag. 4) * Remember – „Sinaia în vremea regilor” (pag. 9) * Școala „Mihai Eminescu” a împlinit 45 de ani (pag. 10) * Panoramic nemțean (pag. 12) * Panoramic romașcan (pag. 13) * CALENDAR – februarie 2018 (pag. 14) * CALENDAR – martie 2018 (pag. 15)

Dumitru RUSU – Nu ne mai facem bine niciodată! (pag. 20)

Constantin TOMȘA – IN MEMORIAM, CONSTANTIN BORȘ (pag. 5) * Rememberi nemțene – februarie 2018 (pag. 12, 13, 14, 15, 16, 17)

Mircea ZAHARIA – „Să ne uităm în noi înșine și să schimbăm lucrurile care nu ne plac” • Interviu cu dl. profesor Dan ȚARDEA (pag. 8) * Istoricul Neagu Djuvara a murit la vârsta de 101 ani (pag. 18) * Cărtărescu, laureat al Premiului Thomas Mann (pag. 20)

NOTE DE TRECERE

Înalte „foncții”, „mărunte” chestiuni de exprimare

Imediat după ce presa a dat la iveală faptul că omul desemnat să conducă un domeniu de importanța celui al educației are mari probleme cu exprimarea corectă în limba maternă, s-au găsit voci de la nivelul cel mai înalt al statului care să observe cu istețime că rectorul sucevean nu este – vezi, Doamne! – profesor de română și prin urmare toate criticile pe acest subiect ar fi nefondate.

Las la o parte amănuntul elementar că nimeni nu ar trebui să ocupe o funcție înaltă în stat dacă nu este capabil să vorbească decent limba țării la a cărei administrare vrea să contribuie. La urma urmei, nimeni nu ar trebui admis în nicio funcție de conducere, indiferent la ce nivel, dacă are acest tip de probleme. Lucrul acesta ține evident nu numai de rațiuni de reprezentare, credibilitate și autoritate profesională, ci mai ales de cele vizând chiar competența. Pentru că, se știe, deficiențele de exprimare sunt și deficiențe ale gândirii.

Trec și peste nerușinarea susținerii imposturii la urma urmei a acestui om de către 45 de rectori, pentru că am ajuns să nu ne mai mire nimic în sistemul acesta corupt. Avem de a face cu un dezastru din acest punct de vedere.

Aspectul mai grav, cu repercusiuni pe termen lung, se află de fapt în zona tipului de mesaj pe care politicienii care conduc acum România îl transmit poporului și mai ales tinerilor. Conform acestei idei subliminale, pentru a avea succes în viață, nu mai este cazul ca tinerii să-și bată capul cu știința de carte, cu învățătura, cu educația, cu însușirea corectă a limbii materne. Important este – nu-i așa? – să fie la momentul potrivit în partidul potrivit și totul se rezolvă. Toate criteriile (culturale, educaționale etc.) despre care am amintit aici (și despre care adesea și toți cei 45 de rectori vorbesc, demagogic, în discursul lor public) sunt valabile, cu alte cuvinte, doar pentru „fraieri”.

Ideea va da negreșit și mai mult apă la moară acelor elevi, studenți și, din păcate, chiar unor profesori care au început deja să susțină binișor, cu o îndrăzneală tot mai mare în ultimul timp, că în afară de disciplina „Limba și literatura română” exprimarea corectă nu este obligatorie și prin urmare nici cerințele didactice nu ar mai trebui să o ia în seamă. Suntem, se vede, pe calea cea bună.

Prof. psih. Vasile BAGHIU

Cărtărescu, laureat al Premiului Thomas Mann

” În ultimele patru decenii, Mircea Cărtărescu a devenit cea mai importantă voce din literatura română, la început prin poemele sale, apoi prin romanele, povestirile și eseurile sale. Cu «Orbitor», această fascinantă trilogie polifonică, Mircea Cărtărescu s-a înscris în literatura universală”, a fost motivația juriului.

Acordat de Academia Bavareză de Arte Frumoase și de orașul Lübeck, premiul va fi decernat scriitorului român în cadrul unei ceremonii organizate la Teatrul Lübeck, pe 17 noiembrie 2018. Laudatio va fi susținută de scriitorul german Uwe Tellkamp.

Mircea Cărtărescu, născut pe 1 iunie 1956, în București, a absolvit Facultatea de Limbă și Literatură Română a Universității din București în 1980. Este profesor doctor la catedra de Istoria literaturii române a Facultății de Litere, Universitatea din București, poet, prozator, critic literar și publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, al PEN România și al Parlamentului Cultural European.

A semnat peste 25 de volume personale și este prezent în numeroase volume colective și antologii. Dintre scrierile sale mai importante fac parte „Nostalgie”, „Levantul”, trilogia „Orbitor” și romanul „Solenoid”.

Cărțile sale au fost traduse, până în prezent, în 24 de limbi. A primit numeroase premii literare românești și zece importante premii internaționale, între ele: premiul internațional pentru Literatură de la Vilenica (2011), premiul internațional pentru Literatură „Haus der Kulturen der Welt” (2012), premiul internațional pentru Literatură, la Berlin (2012), premiul Spycher – Literaturpreis Leuk, în Elveția (2013), marele premiu al Festivalului Internațional de Poezie de la Novi Sad (2013), premiul „Tormenta en un vaso”, Spania (2014), premiul Euskadi de Plata, San Sebastian (2014), premiul cărții pentru înțelegere europeană al orașului Leipzig, în 2015, și premiul de stat al Austriei pentru literatură europeană, în 2015. (M. Z.)

Nu ne mai facem bine niciodată!

Gică și Petrică au fost amici nedespărțiți toată viața. Au stat în aceeași bancă la grădiniță, gimnaziu și liceu. Primul era un elev merituos, bine crescut, serios și studios. Al doilea mirosea a lichea, venea la școală de gura părinților, mințea de îngheta apele, copia la extemporale și teze. Nu le avea cu cartea.

Prietenia de nezdruncinat a celor doi s-a spart la liceu, la o lecție de istorie. Petrică a copiat de la colegul de bancă tot conținutul extemporalului despre Popoarele migratoare, plus numele și prenumele autorului. Urmarea? Elevul bun a luat nota 1 (unu) și paștisorul 2 (doi) și s-au despărțit definitiv și irevocabil.

De ce v-am narat nostimadele de mai sus? Recent, în Ed. Humanitas a apărut o carte intitulată „Fabrica de doctorate” sau „Cum se surpă fundamentul unei nații” semnată de o gazetăriță „super” numită Emilia Șercan. I-am zis „super” pentru că mușcă rău și scrie acid la adresa hoțomanilor împoțonați cu tot felul de doctorate furate din cărți academice, ziua în amiaza mare. Fără perdele, fără rușine. Să dăm câteva pilde statistice. Ascultați cu atenție! Până în 1990, vreme de aproape un secol, universitățile românești au acordat în medie câte 16 titluri de doctori pe an. Ați reținut? În cei 28 de ani de profundă democrație, pe care i-am parcurs de la revoluție până astăzi, s-au acordat 67.000 de titluri, câte 2.481 pe an. Fericită țară cu asemenea nemaiauzită cotă de excelență în știință și-i de-a dreptul miraculos, câtă vreme România alocă doar 0,38% din PIB pentru dezvoltare și cercetare, mult sub media U.E. Cartea aprigei ziariste se ocupă doar de o latură a scârbavniciei chestiuni. Citește: „școlile doctorale” de pe lângă Academia S.R.I. și Academia de Poliție... însă grosul patalamalelor de doctori vin de la universitățile civile, mai ales private, apărute ca ciupercile după ploaie. Doctori de mucava produși pe bandă rulantă. Astăzi, dacă arunci o piatră în

sus, sigur, dar absolut sigur, pică în capul unui doctor, fost politruc. Plagiatorii actuali fură cu hărnicie din tratate, traduceri, Biblie, numai să le iasă doctoratul. Cărțile din cărți se scriu. Semianalfabeta Elena Ceaușescu ajunsă cândva academician doctor inginer, savant de renume mondial, doctor honoris causa, a fost un copil de țâță în problemă când prof. Univ. Cristofor Simionescu a făcut-o specialist în polimeri. Și „geniul Carpaților”, „Dunărea gândirii”, „omul politic de anvergură planetară” poate fi înțeles cum a fost ornat cu toate pompoasele denumiri, deși zicea „Dragi tovarăși și pretini”.

Că astăzi au ajuns doctori și profesorii de gimnaziu și preotul de la Biserica X și Ilie de la Sculărie, nu mai miră pe nimeni. Ne împoțonăm cu titluri academice și vorbim ca foștii miniștri de la Educație, sau ca rectorul V. Popa, actualul ministru.

Deși în anul de grație 2007 s-a emis Ordinul nr. 365 care obliga doctorandul să declare pe propria răspundere că teza lui este rodul unei cercetări originale, plagiatul n-a fost extirpat. Dimpotrivă, a înflorit și s-a dezvoltat de la an la an. De ce românii noștri se doresc din tot sufletul doctori? Din două motive:

1. Titlul îi aduce o aură ca la Sfinții din biserică și
2. Hoții de doctorate primesc 15% în plus la retribuție pe diplomele obținute prin fals.

Curios sau nu, niciun plagiat nu iese în stradă să protesteze și să strige: „DNA, vino și mă ia!” că am furat ca un hoț de mahala. Strigă în schimb, ei plagiatorii – Hoții! Hoții! Și arată spre alții. Ce spun românii cu bun simț de situația actuală? Ceva trist de tot: „Nu ne mai facem bine niciodată!” Apropo, e adevărat că oamenii școlii vor ieși în stradă? Iese și dr. Petrică, amicul lui Gică?

Dumitru RUSU

ĂPOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămant Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei

● martie, 1999: Florin Florescu, Ștefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitrița Vasilca

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Gheorghe AMAICEI, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA – redactor-șef, Constantin TOMȘA – redactor-șef adjunct,

Mihai FLOROAI, Irina NASTASIU, Gianina BURUIANĂ, Dorel NEMȚEANU – DTP;

Dorin DAVIDEANU – editor online.

ISSN - 1582-3121

Redacția
și administrația:
str. Petru Rareș nr. 24,
Piatra Neamț,
Tel/fax:
0233.22.53.32
revista_apostolul
@yahoo.com